

GRAMMEX press

Korjaako Suomi
arvokuilun?

Vantaan
Viihdeorkesteri
luo taidetta
ja viihdettä

Haastattelussa
Joel Hallikainen
Linda ja Arttur Teränen

Arja Koriseva
ja artistin arki

4
2021

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen, Heikki Jokinen, Lauri Kaira, Anne Kujanpää ja Noora Marttila

MAIJA VILKKUMAA JA KAISA KORHONEN.
KUVA: MIKKO KAUPPINEN

Musiikkikustantajat palkitsivat

Suomen Musiikkikustantajat ry jakoi syyskuussa kahdeksannen kerran vuosittaiset palkintonsa. Palkinnon saivat **Janne Rintala** vuoden kevyen musiikin tekijä-

nä, **Rollot** vuoden läpimurtona, **Ilkka Kuusisto** vuoden taide-musiikin säveltäjänä ja **Mikko "Pantse" Syrjä** genrevapaas-kategoriassa. Vuoden biisiksi valittiin *Viimeinen elämä*, jonka kirjoittajat ovat **Maija Vilkkumaa** ja **Kaisa Korhonen**. ●

PETRI TOIVIAINEN. KUVA: PETTERI KIVIMÄKI

Musiikintutkimuksen huippuyksikkö

Suomen Akatemian valitsemissa tutkimuksen huippuyksiköissä 2022–2029 on mukana Jyväskylän yliopiston Musiikin, mielen, kehon ja aivojen huippuyksikkö, jota johtaa musiikkitieteen professori **Petri Toiviainen**.

Yksikkö tutkii musiikkia monitieteisesti multimodaalisena kokemuksena ja muutosvoimana läpi elämänsäkaaren. Tuloksia on tarkoitus soveltaa koulutus- ja kuntoutuskäyttöön. ●

Sävellä uusi lastenlaulu

Salon Lasten Laulukaupunki ry järjestää jälleen kaikille avoimen uusien lastenlaulujen sävellyskilpailun. Kilpailu-aika päättyi yleensä helmikuun lopussa, tarkka aika ja kilpailun säännöt löytyvät lastenlaulukaupunki.fi-verkkosivuilta.

Kilpailun sadosta tuotetaan järjestyksessään 27. Salossa Soi -tallenne. Alla kuvassa vuonna 2014 kilpailun lauluista julkaistu 19. cd-levy. ●

Uutta musiikkia Kansallisbaletissa

Suomen Kansallisbaletti täyttää sata vuotta ensi vuonna. Juhlavuoden esityksissä kuullaan paljon suomalaista musiikkia ja myös kantaesityksiä.

Toukokuuisessa Tripla: Made in Finland -illassa ensi-iltansa saa **Johanna Nuutisen** teos, johon musiikin on säveltänyt **Lauri Porra** ja äänisuunnittelu on **Tuomas Norvion** käsialaa. Helmikuussa ensi-iltansa saa **Jean Sibeliuksen** elämästä kertova **Jorma Elon** koreografioima uutuusbaletti. ●

MICHAL KRČMÁČ JA VIOLETTA KELLER
ESIINTYVÄT SIBELIUS-BALETISSA.

KUVA: MARKO RANTANEN

TRIPLA ESITTELEE KOLMEN KOREOGRAFIN UUDET TEOKSET:
KENNETH KVARNSTRÖM, JOHANNA NUUTINEN JA TERO SAARINEN.
KUVAT: SÖREN VILKS, TUUKKA KOSKI, DAVID THIBEL

Uusi kulttuurilehti Emotion Zine

Emotion Media aloitti tänä vuonna kulttuurijournalismin keskittyvän Emotion Zine -verkkolehden julkaisun. Lehdessä julkaistaan erityisesti kirjallisuuteen ja musiikkiin liittyviä tiedotteita, arvosteluita ja tapahtumareportaaseja. Viisi-henkinen toimitus on keskittynyt Varsinais-Suomeen, ja päätoimittajana toimii **Mike Van Dola**. ●

NÄYTTELYSSÄ NÄHTIIN MUUN MUASSA KEIKKAJULISTEITA JA LEVYNKANSITAITETTA.
KUVASSA GRAMEXIN HENKILÖKUNTAA, TAPIO KORJUS JA TAPAHTUMASSA VIERAILLUT
TEXICALLI RECORDSIN MARTTI HEIKKINEN. KUVA: NOORA MARTTILA

Gramex Rockadillo-näyttelyssä

Gramexin henkilökunta vieraili Tampereella Postimuseon *Rockadillo – 50 vuotta kaikkiiin suuntiin* -näyttelyssä. Se kuvaa musiikkialaa 1970–80-luvuilta alkaen ja esittelee **Tapio Korjuksen** perustaman uraauurtavan musiikkilyhtiön. ●

KUVA: HEIKKI KYNSIÄRVI

UMO HELSINKI
JAZZ ORCHESTRA
ON YKSI JAZZLIITON
JÄSENYHTYISISTÄ.
KUVASSA UMON
TRUMPETTISEKTIO
JA BASISTI
VESA OJANIEMI.

Jazzliitto selvitti

Jazzliitto teetti syksyllä 2021 selvityksen, jonka tavoitteena oli kerätä tietoa suomalaisten tai Suomessa työskentelevien jazzmuusikoiden urapoluista, työllistymisestä, tulonmuodostuksesta ja kansainvälistymisen tilasta.

Tärkeimpinä alan kehittämis-kohtina nousi esiin keikkapaikkojen, taloudellisten tukien ja välittäjäportaalla toimivien ammattilaisten tarve. Lisäksi toivotaan yhteisöllisyyden lisääntymistä, tasa-arvoisempaa työkuultuuria ja työelämäopintoja. ●

MUSIIKKITALON BEETHOVEN-PAIDAN
SUUNNITTELI KUUVITTAJA JUSSI POHJANEN.
KUVA: MUSIIKKITALO

Musiikkitalo lanseerasi fanipaitoja

Tänä syksynä 10-vuotista taivaltaan juhlistava Musiikkitalo julkaisi sarjan T-paitoja, jotka ovat saaneet inspiraationsa 1980- ja 1990-lukujen bändipaidoista. Paidoissa komeilevat esimerkiksi **Kaija Saariaho**, **Johann Sebastian Bach** ja **Jean Sibelius**.

Visuaalisten ilmeiden takana on joukko Suomen arvostetuimpia kuvittajia, ja paitoja voi ostaa Musiikkitalon verkkokaupasta. ●

Music Finland 10 vuotta

Musiikkivientijärjestö Music Finland täytti tänä syksynä 10 vuotta. Se syntyi syksyllä 2011 suomalaisen musiikin tiedotuskeskus Fimicin ja musiikkivientiorganisaatio Music Export Finlandin yhdistyessä.

Juhlavuosi näkyy Music Finlandin viestinnässä ja tapahtumissa läpi tulevan vuoden. Kymmenvuotisjuhlassuudet järjestetään joulukuussa 2021, ja samassa yhteydessä jaetaan seitsemäs vuosittainen valtakunnallinen musiikkivientipalkinto. ●

Gramex pienten potilaiden tukijoukoissa

Gramex tukee tänäkin vuonna Lastenkliniikkien Kummien työtä lahjoittamalla tämän vuoden joulukorttivarat Kummien keräykseen. Gramex toivottaa kaikille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2022. ●

BLACKBOX. KUVA: NOORA MARTTILA

Gramex pilotoi musiikintuntimista

Gramexin marraskuussa käynnistämä testiprojekti tutkii, mitä äänitemusiikkia ravintoloissa soitetaan. Tunnistus suoritetaan Blackbox-nimisillä laitteilla.

Blackbox on nimensä mukaisesti musta laatikko, joka asennetaan tunnistamaan ravintolassa soitettavaa musiikkia. Tämän avulla taustamusiikkikorvaukset voitaisiin tulevaisuudessa tilittää entistä tarkemmin niille, joiden musiikki taustalla soi.

Mukana testiprojektissa on kymmenkunta ravintolaa ympäri Suomea: Helsingissä, Turussa, Tampereella, Seinäjoella ja Oulussa. ●

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

Arvokuilu korjattava Suomessakin

Onko oikein, että Youtuben ja Tiktokin tyyppiset digipalvelut voivat halutessaan levittää verkossa sisältöjä maksamatta sisällön tekijöille? Että ne saavat vierittää sopimusehdoilla vastuun pois itseltään – niille pojille ja tytöille, jotka lataavat palveluun toisten tekemää musiikkia, tv-sarjoja tai elokuvia?

Ei, se on väärin. Yritysten pitää tietysti kantaa vastuu liiketoiminnastaan, hoitaa itse luvat ja korvaukset kuntoon.

Silti sekä kiinalaiset että jenkkijätit voivat nykyisin piiloutua kuluttajan selän taakse ja keskittyä tekemään helppoa rahaa. Tätä ilmiötä kutsutaan ”arvokuiluksi”.

EU puuttui arvokuiluongelmaan direktiivillä vuonna 2019. Direktiivi määrää, ettei verkkosisällönjakopalvelu enää saa sysätä vastuuta yksin kuluttajille, vaan palveluyhtiö vastaa itse siitä, mitä julkaisee.

Kun verkkopalvelu pannaan hoitamaan lisenssit kuntoon, siitä hyötyvät sekä palvelussa sisältöä julkaiseva kuluttaja että julkaistun sisällön tekijät. Se tuo korvauksia taiteilijoille ja kuluttajan oikeusturva paranee, kun palvelu varmistaa itse, että tekijänoikeusluvut ovat kunnossa.

Suomi on nyt muiden EU-maiden joukossa saattamassa voimaan tätä arvokuilusäädöstä. Tämä on tärkeä vaihe, sillä jokaisessa EU-maassa noudatetaan oman maan lakia.

Siksi oli järkytys nähdä lausunto-kierroksella ollut virkamiesesitys. Arvokuilusäädös oli vesitetty niin heikoksi, ettei se auttaisi mitään.

Kun muissa EU-maissa tekijöiden asema kohentuisi, Suomessa parannusta ei tulisiakaan. Näin ei saa käydä!

Hallituksen suunnasta on viestitty, että lakiesityksen kanssa otetaan tuumaustauko. Se on hyvä.

Myös suomalaisella taiteilijalla on oikeus korvaukseen siitä, kun digijätti hyödyntää hänen työnsä tuloksia.

Arvokuilusäädös on pantava Suomessa voimaan samoin kuin muissakin EU-maissa: niin kuin se on kirjoitettu ja tarkoitettu. ●

Virkamiesesitys oli järkytys.

KUVA: ANTTI NYMAN

VANTAAN VIHDEORKESTERI

- Aloitti 1948 autokoritehtaan orkesterina. • Yli 200 soittajaa.
- Suomen ainoa sinfoniakokoonpanoinen viihdeorkesteri.
- Kapellimestari **Nick Davies**. • Taiteellinen johtaja **Lauri Porra**.
- Konserttimestarit **Ilkka Lehtonen** ja **Mikaela Palmu**.
- Vantaa-palkinto 1998.

Vantaa Viihdeorkesteri soittaa loppunmyydyssä Musiikkitalossa John Williamsin elokuvamusiikkia lähes 80 soittajan voimin.

KUVA: SAKARI MANNINEN

Huippusoitattajien hiekkalaatikko

Vantaa Viihdeorkesteri liikkuu alueilla, jonne muut suuret suomalaiskokoonpanot eivät uskaltaudu tai veny.

Teksti TOMMI SAARELA

Vantaan Viihdeorkesteri on epäilemättä Suomen monipuolisin sinfoniakokoonpanolla esiintyvä kevyen musiikin orkesteri. Ylikapellimestarina työskentelee sinfoniaorkestereita eri puolilla maailmaa johtanut **Nick Davies** ja tänä vuonna perustetussa, uudessa taiteellisen johtajan toimessa aloitti säveltäjä-basisti **Lauri Porra**. VVO:n soittajat ovat suomalaisen rockin, klassisen ja jazzin huippuja.

”Olemme projektiorganisaatio, mikä mahdollistaa nopeamman ja ketteremmän toiminnan kuin vakituisiin kuukausipalkkaisuun soittajiin perustuissa kaupunginorkestereissa. Toki meilläkin tehdään kausisuunnitelmat, mutta niissä on enemmän liikkumavaraa”, toiminnanjohtaja **Janne Rönnbäck** avaa VVO:n eroa muihin suomalaisorkestereihin.

Rönnbäckin mukaan Vantaan äänenjohtajilla on paljon valtaa ja vastuuta kulloisenkin tuotannon kokoonpanon kasaamisessa. Kukin johtajista nimeää kaksin- tai kolminkertaisen vahvuuden soittajia omaan stemmaansa, ja lopullinen kokoonpano kootaan näistä nimistä. Muusikoiden perustaman yhdistyksen yhtenä tavoitteena on, että muusikoilla olisi työskennellessään yhtä hauskaa ja mielenkiintoista kuin konserttien yleisölläkin.

VVO:n pultissa nähdyllä klarisarisoittajilla on pääsääntöisesti vakipaikat lähiseudun

orkestereissa, ja heille VVO:n ohjelmisto tarjoaa mukavaa vaihtelua. Haittaakin kahdella pallilla istumisesta voi olla.

”Kyllä me joudumme sumplimaan harjoitus- ja esitysaikataulumme muiden mukaan. Jos lavalle halutaan 80 soittajaa niin se ei voi olla samaan aikaan kun HKO tai RSO tekee isoa keikkaa. Mutta toisaalta ollaan siinä onnellisessa asemassa, että voidaan valita kuhunkin tilanteeseen soveltuva edustusjoukkue. Jos keikka on rytmimusiikkipainotteinen, puhaltajat kerätäänkin jazzpuolen freelancereista.”

Vantaan Viihdeorkesteri maksaa palkkaa noin 250 ihmiselle vuodessa.

Vantaan Viihdeorkesteri maksaa vuositasolla palkkaa noin 250 hengelle, joukossa on toki muitakin kuin muusikoita. Orkesterin täyttämistä pienemmät kokoonpanot esiintyvät VVO Ensemblen nimellä. Usein se tarkoittaa jousistoa, joka onkin saanut paljon näkyvyyttä *Suomiloven* ja *Voice of Finlandin* kaltaisissa televisiosarjoissa. Ensemble tekee myös tilauskeikkoja VVO:n oman tai muun kompin kanssa.

Autotehtaan orkesteri

VVO:n historia ulottuu vuoden 1948 sodan-

jälkeiseen Suomeen. Tuolloisessa Helsingin maalaiskunnassa toimineen autokoritehtaan orkesteri sai niin paljon nostetta, että katsoi hyväksi perustaa soiton ympärille orkesteriyhdistyksen Tikkurilaan.

Kun Vantaasta tuli kaupunki 1970-luvun puolimaissa, orkesteriyhdistyksen nimi muutettiin Vantaan orkesteri ry:ksi, mikä on VVO:n rekisteröity nimi tänäkin päivänä.

1980-luvun loppupuoliskolla kapellimestarin puikkoon tarttui kevyen musiikin moniosaaja **Markku Johansson**. Linjaa alettiin terävöittää siten, että Vantaan orkesterin tehtäväksi tuli täydentää pääkaupunkiseudun isojen orkesterien konserttitarjontaa. Puhdas klassinen jätettiin HKO:lle ja RSO:lle, ja orkesteri siirtyi käyttämään nykyistä nimeään.

Vantaan Viihdeorkesteri ei halua tulla nähdyksi ”big band plus jouset” -kokoonpanona, vaan toisin päin: se on kompilla vahvistettu sinfoniaorkesteri. Tyypillinen täysi vahvuus orkesterissa on reilut 50 muusikkoa. Se tarkoittaa lähemmäs 30 jousisoittajaa, kymmenkunta puupuhaltajaa, yhtä monta vaskea sekä paria lyöjää. Kirsikkana kakussa on nelihenkinen popkomppi – sähkökitara, koskettimet, sähköbasso ja rummut.

Ylärajaa kokoonpanolle ei ole. Musiikkitalon **John Williams** -konsertit tehdään 80 soittajalla, ja kuoroa käyttävissä produktioissa lavalla on voinut olla toistasataa henkeä.

VVO:n eurooppalainen vertailukohta voisi olla moneen taipuva, hollantilainen Metropole Orkest, joka mainostaa itseään ”maailman johtavaksi pop- ja jazzorkesteriksi”. Boston Popsin nimi nousee esiin kun etsitään VVO:lle vastinetta Yhdysvalloista.

Euro per nenä

Vantaan Viihdeorkesterin toiminta on muita suomalaisia sinfoniaorkestereita riippuvaisempi lipputuloista ja tilauseiintymisistä. Vantaa tukee orkesteriaan rahallisesti, ja antaa sille myös tilat, joissa toimintaa voidaan pyörittää.

”Konserttitalo Martinuksessa meillä on toimisto, harjoitussali sekä soitin- ja tekniikkavarasto. Meillähän on paljon tekniikkaa, koska useimmiten soitamme vahvistettuja keikkoja. Martinuksessa orkesteri voi myös järjestää pienimuotoisempia konsertteja, isommissa hyödynämme mielellään Musiikkitaloa,” Rönnbäck sanoo.

VVO tavoittelee kaupungilta tukea, jonka suuruus olisi yksi euro asukasta kohden vuodessa.

”Ihan siihen ei ole vielä päästy. Kaupungit tukevat sinfoniaorkestereitaan keskimäärin 10 eurolla, ja enimmillään lähes 30 eurolla per asukas.”

VVO kuuluu niiden harvojen rytmimusiikkiorkestereiden joukkoon, jotka on >>>

TAITEEN JA VIIHTEEN RAJAMAILLA

VANTAAN VIIHDEORKESTERI kutsui **Lauri Porran** ensin taiteelliseksi kumppanikseen juhluvuotensa kunniaksi 2018. Tänä vuonna kumppanuus laajeni orkesterin taiteellisen johtajan toimeksi. VVO hakee Porran johdolla uusia, rohkeita avauksia. Hän on tuonut orkesterin projekteihin räppäri **Pyhimyksen** ja Saimaa-yhtyeen lisäksi esimerkiksi professori **Esko Valtaojan** sekä heviyhtiö Stratovariuksen.

”Kun Vantaan Viihdeorkesteri perustettiin, muut isot orkesterit eivät tehneet viihdekonsertteja. Nyt vaikuttaa siltä, että kaikki tekevät niitä säännöllisesti. Kun muut ovat kehittyneet meidän suuntaamme, meidän täytyy astua siis askel eteenpäin. VVO:n ideana on olla edelläkävijä”, Porra linjaa.

Porra ei silti ole heivaamassa pois elokuva- ja iskelmäkonserttien perinnettä, josta VVO tunnetaan vuosikymmenien ajalta. Perinteitä voi pitää yllä uusien avausten rinnalla. ”Näen tehtävänäni kehittää uutta ilman, että pyyhittäisiin pois vanhaa. Viihdeorkesterin tavoitteena on ylipäättään tehdä aiempaa enemmän ja entistä mielenkiintoisempia, uudenlaisia konsertteja.”

Vantaan Viihdeorkesterin ensimmäinen taiteellinen johtaja työskentelee orkesterin taiteellisessa suunnitteluryhmässä ylikapellimestarin, toiminnanjohtajan ja konserttimestareiden kanssa. Suunnitteluryhmän tavoitteiksi Porra mainitsee uusien kotimaisten kumppanien ja toimijoiden hakemisen lisäksi kansainvälisen yhteistyön lisäämisen ja omien ohjelmistojen kehittämisen.

Viimeksi mainitusta käy esimerkkinä Porran itsensä säveltämä *Aineen ja ajan messu*,

jonka myötä VVO on laajentanut toimintaa perinteisemmästä viihdereper-tuaarista uuteen orkesterimusiikkiin.

Porraa kiehtovat viihde- ja taidemusiikin rajapintoja ylittävät hankkeet, ja yllättävien synteesien hakeminen. ”Esimerkiksi tieteen ja taiteen synergian etsiminen, ja miksei taiteen ja urheilunkin.”

Juhlaviikoilla VVO:lta on nähty konserttikokonaisuus *Suuri sinfoninen matka* ja yhteistyötä on tehty Helsingin yliopistonkin kanssa. Kulttuuritalossa järjestettiin *Aineen ja ajan festivaali*.

Valitettavasti melkein kaikki tulevaisuudensuunnitelmat – niin suuret kuin pienemmätkin – ovat olleet koronakriisin takia jäissä, ja niiden toteuttaminen on viivästynyt. Ensi vuoden ohjelmistolinjauksistakin Porra joutuu olemaan siksi vaitonainen.

”Kulttuurielämää on sen verran mukavaa, ettei se tästä saman tien nouse. Olemme olleet pitkään ikään kuin panttivankitilanteessa”.

Ennen pitkää kahleista kuitenkin vapaututaan, ja Porra sanookin tulleensa kehittämään VVO:ta pitkällä tähtäimellä. Hänen mukaansa orkesteritoiminnassa kannattaa ajatella vuosien tai jopa vuosikymmenien kaaria, ei vain aikajännettä tästä seuraavaan konserttiin. Porra haluaa syventää Vantaan Viihdeorkesterin roolia suomalaisella orkesterikentällä.

”Se on luonteeltaan erilainen kuin muut orkesterit, ja sillä on vahvuuksia, joita olisi kiinnostavaa hyödyntää entistä paremmin.” ●

”Itse valvon komentosillalta, että mennään väylällä, muut katselevat mihin suuntaan laivaa milloinkin kallistetaan”, Janne Rönnbäck (vas.) määrittelee VVO:n troikan roolijakoa. Kuvassa myös Lauri Porra (kesk.) ja Nick Davies.

KUVA: SAKARI MANNINEN

Nick Davies on toiminut VVO:n ylikapellimestarina kymmenen vuotta.

KUVA: MIKA JUSSILA

VVO äänittämässä albumia *Let's Face the Music* Martinuksen lavalla keväällä 2013.

>>> hyväksytty valtionosuusjärjestelmä vos:n piiriin. Tämä kertoo tietysti opetus- ja kulttuuriministeriön arvostuksesta ja kiinnostuksesta orkesterin tekemisiä kohtaan. Valtionapu on mahdollistanut sen, että VVO:ssa on voitu katsoa luottavaisina eteenpäin koronapandemian kaltaisen kriisiaikana.

”Keikkaorganisaationa meillä on ollut tässä hankalassa tilanteessa sellainen etu, että kulutkin ovat olleet paljon normaalia pienemmät. Ministeriön ja kaupungin tuella ollaan pystytty pitämään virrat päällä ja koneet käynnissä.”

Myös konserttien lipunmyynti ennen korona-aikoja oli hyvällä tolalla. ”Musiikkitalon konserttimme ovat olleet pääsääntöisesti loppuunmyytyjä. Rima onkin nyt haastavan korkealla, tuosta kelpaa lähteä jatkamaan konserttitoimintaa näin koronan jälkeenkin.”

Avustuksien ja omien konserttien jatkona VVO:n tulonlähteitä ovat tilausesiintymiset ja yhteistyöprojektit, kuten Savoy-teatterissa syksyllä nähty *West Side Storyn* kansainvälinen versio. Tuottajatahot ostivat musiikallisen musiikin toteutuksen VVO:lta alihankintana.

Ehjiä elämyksiä

Elokuvamusiikki on VVO:n leipälajeja muutoinkin kuin orkesterin suosituissa Musiikkitalon teemakonserteissa. Jo Markku Johanssonin kaudella soitettiin musiikit muun muassa **Timo Koivusalon** elokuvaan *Kaksipäisen kotkan varjossa*. Sitten Bratislava-ilmio eli elokuvien taustamusiikin äänittäminen Slovakiassa söi suomalaiselta orkesterisoittajalta elokuva-keikat.

”On annettu ymmärtää, että se Bratislavan kone on vaan niin hiottu, ja kaikki löysät kiristetty pois. Siellä seisoo mikrofonit ja monitorit koko ajan paikoillaan, ja bändi jauhaa sitä nuottimassaa koneiston läpi. Mutta täällä VVO:ssa ollaan kuitenkin halukkaita yhteistyöhön elokuva-tuottajien kanssa ja pyrimme kehittämään kilpailukykyämme edelleen. Emme halua luovuttaa tuota toiminta-aluetta pois.”

Suomalaisessa konserttikentässä Rönnbäck näkee VVO:n palvelemaan ennen kaikkea sitä kohderyhmää, jota ei välttämättä nähdä HKO:n ja RSO:n kausikorttilaisten joukossa. Viihdeorkesterin konserteista halutaan rakentaa kokonaisvaltaisia elämyksiä, joissa päästään tunnelmaan jo

VIIHDEORKESTERI LEVYILLÄ

AIKOINAAN Vantaan Viihdeorkesterin äänite-tuotanto oli varsin tiivistä. Sittemmin cd-levyn merkitys tuotteena on kuihtunut, ja jos sellaisia tehdään, niin lähinnä omaksi iloksi – ja dokumentiksi.

VVO:n tuorein julkaisu on pitkään ollut vuonna 2013 julkaistu *Let's Face the Music*. Osa levyn biiseistä oli ennestään tuttuja ylikapellimestari **Nick Daviesin** johtamista *My Name is Bond* -teemakonserteista.

Albumi oli Daviesin käyntikortti, jolla haluttiin esitellä orkesterin uutta tyyliä ja soundia. VVO:n ylikapellimestarina nyt kymmenen vuotta toiminut walesilaisnyntyinen Davies kiertää ahkerasti maailmaa. Hän on johtanut muun muassa Nobelin rauhanpalkinnon kunniaksi järjestettyjä konsertteja Oslossa ja esiintynyt esimerkiksi **Lang Langin, Herbie Hancockin, Earth Wind & Firen** ja **Stingin** kanssa.

VVO:n levytuotantoa ei pidä kuitenkaan rajata vain omissa nimissä julkaistuihin levyihin. Esimerkiksi VVO Ensemblen jousia on kuultu Stratovariuksen ja Battle Beastin kaltaisten metalliyhtyeiden albumeilla.

Vielä merkittävämpää oli Ensemblen osallistuminen suomalaisuusosikki Sunrise Avenuen jäähyväiskiortueelle Saksassa. Kymmenen loppuunmyydyin areenakonserttien esityksistä koottu livealbumi julkaistiin keväällä otsikolla *Live With Wonderland Orchestra*.

Kahdeksan vuotta sitten julkaistu orkesterin oma levy *Let's Face the Music* saa seuraa piakkoin, kun **Lauri Porran** 70-vuotiaalle orkesterille säveltämä juhlateos *Aineen ja ajan messu* tulee saataville albumimuodossa.

Vaikka fyysinen äänilevy vaikuttaakin jo vanhentuneelta muodolta musiikin esittämiseen, orkesterissa nähdään, että levytystoiminnalle on tarvetta tähänkin päivän.

”Vireillä on useampiakin levytysajatuksia. On olemassa musiikkia, jota olisi kulttuurisesti tärkeää saada levytettyä”, Lauri Porra sanoo. ”Sopi toivoa, että pystymme jatkamaan levyttämistä, vaikka se onkin äärimmäisen tappiollista toimintaa. Siinä suhteessa olisi tietysti paikallaan saada levytyksiin tukea samaan malliin kuin monet muutkin orkesterit.” ●

ennen tarttumista konserttisalin ovenkahvaan. Lämpimöönkin luodaan atmosfääriä, ja sisällä salissa on valoa, savua – ja tietenkin vahvistettu ääni. Saliäänestä ja esitystekniikasta vastaa orkesterin oma äänisuunnittelija **Petri Pihlainen**.

”Hän tietää millä kalustolla milloinkin mennään ja kokoaa tekniikkaryhmän produktiokohteisesti”, Rönnbäck valottaa.

Keskiössä konserttimestarit

Konserttimestarit **Ilkka Lehtonen** ja **Mikaela Palmu** lukeutuvat VVO:n taiteellisen suunnitteluryhmän keskeisiin jäseniin. Lehtosen mukaan suomalainen jousisoittaja pääsee VVO:ssa toteuttamaan kaikkia puoliaan, kuten yhdistämään klassista ja rytmimusiikkia.

”Pääsen kehittämään viihdesoundia ja -fraseerausta ja vaikuttamaan konserttimestarina orkesterin sointiin”, tiivistää Lehtonen. Hän haluaa kirkastaa VVO:n asemaa suomalaisten sinfoniaorkesterien perheessä ja tarjota kodin sellaiselle musiikille, joka jää muiden orkestereiden repertuaarin reunamille.

Myös Mikaela Palmulle Viihdeorkesteri tarjoaa vastapainoa perusklassarille. Suomen ainoa keikkapohjalta toimiva sinfoniaorkesteri venyy vaihtuvista kokoonpanoista huolimatta korkeatasoisiin esityksiin kahdella tai jopa yhdellä harjoituksella.

”Tämä vaatii ihan omanlaistaan soittajatyyppejä, oikeanlaista asennetta ja valtavaa osaamista”, Palmu kertoo.

”Konsertoinnin suhteen meillä onkin käytössä sanonta, että lähdetään kireälle trapetsille – eli treenimäärät pidetään kustannus- ja käytännön syistä minimissään. Se tarkoittaa tosiaan enimmilläänkin paria treeniä ennen kenraalia ja esitystä”, Rönnbäck vahvistaa.

VVO haluaa kasvaa, tarjota elämyksiä ja töitä muusikoille.

Kauden kohokohtia

VVO:n viime aikojen suurtapauksiin kuuluu Saimaan ja räppäri **Pyhimyksen** yhteisen albumin *Olisimpa täällä* live-esitys kuoron kanssa. Samaan sarjaan lukeutuu Lauri Porran tilaus-teos *Aineen ja ajan messu*. Molempia on johtanut vieraillevana kapellimestarina **Dalia Stasevska**.

Vastikään VVO Ensemble juhlisti suomalaisen jazzin kulmakiviin kuuluvaa saksofonisti **Juhani ”Junnu” Aaltosen** *Strings*-levyä esittämällä sen kokonaisuudessaan livenä.

Sen jälkeen lokakuussa Musiikkitalossa esitettiin jo toinen John Williamsin elokuvateemoista koottu konserttikokonaisuus. Keväällä jatketaan **Ennio Morriconen** ja **Nino Rotan** säveltämien elokuvaklassikoiden musiikilla.

Toistaiseksi Vantaan Viihdeorkesterin toiminta on rajoittunut pääosin kotimaahan, mutta kansainvälisesti noteeratuksi joukkueeksi on pyrkyä. Jonkinasteinen avaus siihen suuntaan oli mainittu *West Side Story*, vaikka musiikaali esitettiinkin nyt Suomen maaperällä.

Rönnbäck vihjaa, että suunnitteilla on parikin projektia, joiden myötä on tarkoitus raottaa ovea ulkomaiselle kiinnostukselle.

”Vantaan Viihdeorkesterin tavoitteena on kasvaa. Haluamme tarjota yleisölle suurempia elämyksiä sekä muusikoille enemmän työtilaisuuksia ja olla näkyvämpi toimija musiikissa.” ●

Johtosävel

TUIJA BRAX
Gramexin puheenjohtaja

Maailma muuttuu, kun sitä muutetaan

Olen alkanut kerätä uutisia onnistumisista. Esittelen tämän syksyn noin sadan uutisen listaltani kaksi.

Marraskuun 11. vietettiin YK:n yleiskokouksen kehotuksesta maailman vessapäivää. Sen kunniaksi uutisoitiin, että Suomi on avittanut Nepalia siten, että nyt jokaisella nepalilaisella on käytettävissään vessa. Vuonna 1981 näin oli kahdella prosentilla väestöstä.

Vastaavia uutisia YK:n kehitystavoitteiden saavuttamisesta on paljon, mutta suuressa kuvassa ne jäävät valtaviin pettymysten, huolien ja katastrofiuutisten kuten Afganistan-uutisten varjoon.

Elokuun 20. vietetään Viron itsenäisyyden palautuspäivää. Tänä vuonna uutiset houkuttelivat meidät edes päiväksi iloitsemaan ja kehumään Viron kehitystä viimeisen 30 vuoden aikana. Marraskuussa

Viron oikeusvaltiokehityksestä saatiin huima uutinen. Viro on rankattu maailman 6. vähiten korruptoituneeksi maaksi.

Siis samaan kärkeen meidän Pohjoismaiden kanssa. Kun päätyökseni seuraan trendejä, joissa oikeusvaltion tila maailman mittakaavassa heikkenee, on tärkeää pysähtyä sen äärelle, että heikkeneminen ei ole luonnonlaki, vaan valintojen summa.

Mitä hyviä uutisia on löydettävissä toisen koronasuoksyn musiikkimaailmasta? Musiikin merkityksen kirkastuminen valona pimeydessä on taatusti sellainen. Sallituissa puitteissa järjestetyt konsertit vetävät ja some täyttyy onnen ja liiketuksen viesteistä.

Samaan aikaan on selvää, että kriisi paljasti yhteiskunnan rakenteissa varjoja tai katveita. Ne vaativat vakavaa mietintää siitä, miten kulttuurin merkitys ja sen elinvoiman turvaaminen näkyvät vastaisuudessa kriisivalmiudessamme.

Musiikin sekä laajemmin kulttuurin ja sivistyksen puolestapuhujat ovat oppineet vaikuttamistyöstä paljon. Harmi, että työtä on tarvittu niin paljon, ja että tarve työlle ei ole vielä poistumassa. Mutta tässäkin asiassa on niin, että kehitykseen voi vaikuttaa. Maailma muuttuu, kun sitä muutetaan. Periksi antamalla ei voita mitään. ●

Kehitykseen voi vaikuttaa.

KUVA: PIA INBERG

LAUSUNNOT TYRMÄSIVÄT ARVOKUILUESITYKSET

VIRKAMIESLUONNOKSEN esitykset arvokuilukysymyksestä saivat selkeän tyrmäyksen lausuntokierroksella.

Ministeriön lausuntopyyntö koostui kymmenistä, osin hyvin yksityiskohtaisistakin kysymyksistä.

Perusoikeuksien tasapaino. Kysymykseen siitä, onko ratkaisussa riittävästi huomioitu eri perusoikeuksien tasapainoa, 68,4 prosenttia vastasi ei ja 13,3 prosenttia kyllä. Tällaisia perusoikeuksia ovat keskeisesti sananvapaus, elinkeinovapaus sekä tekijöiden omaisuudensuoja. Ehdotuksen katsottiin heilahtaneen rankasti tekijöiden suojan vastaiseksi.

Verkkopalvelun vastuu. Esityksen ydin kysymys koski verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan vastuun toteuttamisesta. Siinä esitystä vastusti 60,4 prosenttia, sellaiseen kannatti 5,6 prosenttia.

Laaja kritiikki. Sama linja toistui useimpien arvokuilua koskevien ehdotusten kohdalla. Reilusti yli puolet vastusti tehtyjä esityksiä ja piti niistä monia virheellisinä sekä direktiiviin perustumattomina. Sellaisenaan esityksiä kannatti yleensä 4–8 prosenttia lausunnon antaneista. ●

Korjaako Suomi arvokuilun?

Virkamiesesitys tuotti ennätysmäärän vastustavia lausuntoja.

Teksti LAURI KAIRA

Suomi on saattamassa voimaan EU-direktiiviä, joka puuttuu niin sanottuun arvokuiluongelmaan. Koska virkamiesesitys ei olisi tehnyt tätä, siitä tuli lausuntopalveluun ennätysmäärä vastustavia lausuntoja.

Lausuntopöytäkirja ilmeisesti vaikutti. Asia kuuluu tiede- ja kulttuuriministeri **Antti Kurvisen** tontille. Hän kutsui ylimääräisen tekijänoikeusasiantuntijajärjestön neuvottelukunnan kokouksen puimaan asiaa 24. marraskuuta.

Ministeri kertoi neuvottelukunnalle, että on järjestänyt direktiiviasian valmisteluun apuvoimaksi Suomen Tekijänoikeudellisen

yhdistyksen puheenjohtaja **Jukka Liedeksen**. Liedes on aiemmin toiminut opetusministeriön tekijänoikeusyksikön johtajana.

Vaikuttaa siis siltä, että kulttuurialan viesti on otettu vakavasti ja lakiesitystä ollaan valmiita harkitsemaan uudelleen.

Pannaanko digijätit kuriin?

Arvokuiluksi kutsutaan sitä, että Tiktokin ja Youtuben tyyppiset verkkosisällönjakopalvelut voivat levittää verkossa sisältöä sopimatta ja maksamatta mitään sisällön tekijöille ja tuottajille.

Tähän asti verkkosisällönjakopalvelut ovat voineet mennä piiloon kuluttajan selän taakse. Ne ovat pystyneet siirtämään sopimus-

teksteillään tekijänoikeudellisen vastuun sisältöä palveluun lataaville tavallisille ihmisille eli palvelun käyttäjille.

Nykytila on siis mukava digijäteille, mutta ongelmallinen sekä palvelun käyttäjien että kulttuurin ammattilaisten kannalta.

Miten direktiivi korjaa ongelman?

EU päätti puuttua asiaan vuonna 2019 säädetyllä tekijänoikeusdirektiivillä (niin sanottu DSM-direktiivi).

Direktiivi määrää, ettei verkkosisällönjakopalvelu enää saa sysätä vastuuta yksin kuluttajille, vaan palveluyhtiö vastaa itse siitä, mitä julkaisee. >>>

>>>

Kun palvelu laitetaan hoitamaan tekijänoikeusluvut kuntoon, siitä hyötyvät sekä palvelussa sisältöä julkaisevat kansalaiset että julkaistun sisällön tekijät. Se tuo taiteilijoille korvauksia. Samalla kuluttajan oikeusturva paranee, kun palvelun pitää varmistaa itse, että tekijänoikeusluvut ovat kunnossa.

Selkeä direktiivi

Tekijänoikeusdirektiivin tämä artikla on varsin selkeä. Sen mukaan EU-maiden pitää muuttaa tekijänoikeuslakejaan niin, että tällainen palvelu määritellään itse sisällön julkaisijaksi – lakikielellä: ”yleisölle välittäjä tai yleisön saataviin saattaja”. Palvelun tuottajat eivät enää pääse piiloon käyttäjiensä selän taakse vaan niiden on hankittava luvat.

Direktiivin mukaan ”jäsenvaltioiden on säädettävä, että verkkosisällönjakopalvelujen tarjoaja suorittaa tässä direktiivissä tarkoitettua yleisölle välittämisen tai yleisön saataviin saattamisen, kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjiensä palveluun lataamiin tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin tai muuhun suojattuun aineistoon.”

”Verkkosisällönjakopalvelujen tarjoajan on sen vuoksi saatava lupa direktiivin 2001/29/EY 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilta oikeudenhaltijoilta, esimerkiksi tekemällä lisensointisopimus, jotta se voi välittää teokset tai muun suojatun aineiston yleisölle tai saattaa ne yleisön saataviin...”

”... Jos lupaa ei myönnetä, verkkosisällönjakopalvelujen tarjoajat ovat vastuussa... luvattomasta yleisölle välittämisestä”.

Huono esitysluonnos

Direktiivin mukaan Suomenkin tulee siis määrittää, että artiklassa tarkoitettu verkkosisällönjakopalvelu suorittaa itse aineiston ”yleisölle välittämisen tai saataville saattamisen”. Tämä tekijänoikeuslain vakiintunut määritelmä tuo niille suoraan täyden vastuun julkaisusta ja edellyttää luvan hankkimista.

Lausuntokierroksella ollut virkamiesesitys ei kuitenkaan tee tätä. Se laiminlyö sen säätämisen, että verkkosisällönjakopalvelu suorittaa yleisölle välittämisen tai saataville saattamisen.

Tästä laiminlyönnistä seuraa, että implementointiesitys lähtee virheelliseen suuntaan eikä vastaa direktiiviä, ei toteuta sen tavoitteita ja tekisi Suomesta täysin omanlaisensa lainsäädännön saarekkeen EU-alueella.

Luonnos ei vastaa direktiiviä ja tekisi Suomesta omanlaisensa lainsäädännön saarekkeen EU-alueella.

MONEN PULMAN EHDOTUS

VIRKAMIESTEN LAATIMA luonnos hallituksen esitykseksi tekijänoikeuslain muuttamisesta sai tyrmäyksen monelta taholta. Annetussa melko lyhyessä lausuntoajassa saapui 223 lausuntoa.

Vaikka eri tahoilla oli oma näkökulmansa, yksityiskohtainen kritiikki luonnosta kohtaan näkyi kautta linjan. Monessa lausunnossa vaadittiin luonnoksen valmistelua uudelleen lakitekniikan ja sisällöllisten puutteiden vuoksi. Lausunnoissa huomautettiin laajalti lain vaikutusarvioiden puutteellisesta selvittämisestä.

Suomen Musiikkikustantajat tiivistivät näkemyksensä kokonaisuudesta näin: ”Esityksen perusvire on selvästi puolueellinen: käyttäjien oikeuksia ja rajoituksia on maksimoitu, ja oikeudenhaltijoiden oikeuksia on heikennetty monissa kohdin merkittäväillä tavoilla.”

Uutta valmistelua vaaditaan

Selkeimmin esitys sai kritiikkiä tekijäjärjestöistä, jotka kautta linjan esittivät ehdotuksen valmistelua uudelleen laajapohjaisesti. Mutta: myös Elinkeinoelämän keskusliitto EK kirjasi sekin lausuntoonsa pitävänsä erittäin tärkeänä, että lakiin ei ”nyt tehdä direktiiviin perustumattomia muutosesityksiä, joista ei ole tehty edes riittäviä ja kattavia vaikutusarvioita.”

Arvokuilun lisäksi kritiikki keskittyi moniin muihinkin kohtiin. Yksi eniten esille noussut oli esitys tekijänoikeuden suojan poistamiseksi opetuksessa. DSM-direktiivi säätää, että mikäli maassa ei ole toimivaa opetuksen lisensointijärjestelmää, voidaan säätää poikkeus, joka sallii opetuksen havainnollistamisen digitaalisessa oppimisympäristössä.

Nyt luonnos esittää aineiston käytön laajaa sallimista opetuksessa tekijänoikeudesta piittaamatta oppimateriaaleja lukuun ottamatta. Aineiston vapaasta käytöstä maksettaisiin valtion määrittelemä korvaus. Nykyinen käytön laajuuteen perustuva, hyvin toimiva lisensointi pitkälti loppuisi.

Esitystä perustellaan opettajien toiveilla, mutta esimerkiksi Opetusalan Ammattijärjestö OAJ torjui sen lausunnossaan. ”Säännöksen sanamuoto on erittäin epäselvä eikä perustelutkaan tuo selvyyttä siihen, miten säännöstä olisi tarkoitus soveltaa.”

Paradoksi on siinä, että lakimuutos ei edes auttaisi siihen, mikä opetuksessa ärsyttää: Youtuben käyttömahdollisuus opetuksessa.

Se ei ole tekijänoikeudellinen kysymys, sillä Youtube ja vastaavat suoratoistopalvelut toimivat omien käyttöehtojensa pohjalta. Ne sallivat vain yksityisen käytön ja opetus on lakimme mukaan aina julkista.

Tätä OAJ:kin korostaa: ”OAJ pitää nykyistä sopimuslisensointijärjestelmää parempana myös siksi, että se mahdollistaa monipuolisesti ja laajemmin kuin rajoitussäännös esityksessä teosten käytön opetuksessa.”

Elokuvat jumalanpalveluksiin

Toinen iso tekijöiden oikeuksien leikkaus olisi tv-ohjelmien edelleen lähettämisen käsitteen muuttaminen. Pykäliin kätkeytyy merkittävä asia: kaapelioperaattorien korvausvelvollisuus, kun ne lähettävät edelleen kotimaisia tv-kanavia.

EU:n verkkolähetysdirektiivi säätää, että kyse on signaalin lähettämisen tavasta riippumatta edelleen lähettämisestä ja siitä on maksettava korvaus.

Tekijänoikeusjärjestö Kopiosto kirjasi näkemyksensä näin: ”Edelleen lähettämisen käsite on tarkoituksellisesti häivytetty niin, että EU:n alueella täysin vakiintunut kotimaisen kanavien edelleen lähettäminen näyttäisi käytännössä katoavan Suomesta oikeudellisenä ilmiönä. Tämä on käsittääksemme direktiivin vastaista.”

Kopiosto kiinnitti huomiota myös luonnoksen ehdotukseen, joka sallisi elokuvien ja näytelmien esittämisen jatkossa ilman korvusta jumalanpalveluksissa ja opetuksessa.

”Av-teosten siirtäminen korvauksettomaan, vapaaseen esittämisoikeuteen vähentää suoraan 1,8 MEUR korvaustuloja kotimaisilta av-tekijöiltä”, laski Kopiosto lausunnossaan. Menetyksistä kohdistuisi lähinnä opetukseseen.

Teosto huomauttaa lisäksi, että tähän muutokseen ei edes ole perusteita: ”esitysluonnoksen perusteluiden sivulla 15 todetaan virheellisesti, että ehdotettu muutos perustuisi DSM-direktiivin 5 artiklaan. 5 artiklassa ei tällaista ole edellytetty.”

Nyt Teosto lisensoi jumalanpalvelusten verkossa suoratoistettua musiikkia. Tämän lakiesitys poistaisi. Itse jumalanpalvelusten musiikista ei nykyisenkään lain mukaan tarvitse maksaa tekijänoikeuskorvauksia. ●

Heikki Jokinen

KUVA: AKU TONNINEN

”Esitys olisi tuhoisa suomalaiselle luovalle alalle”, sanoo laulaja-lauluntekijä Kaija Kärkinen.

KUVA: IRMELI JUNG

”Onneksi kyseessä on vielä vasta ehdotus, johon voidaan vaikuttaa”, sanoo kirjailija Jarkko Tontti.

Kulttuuriala järkyttyi

Virkamiesesitys herätti lausuntopalvelussa vastalauseiden myrskyn. Muiden muassa Gramex ja Luovan työn tekijät ja yrittäjät ällistyivät. Koska kansainväliset verkkopalvelut toimivat maiden rajat ylittäen, eri EU-maissa ei voi olla eri pelisääntöjä.

”Nyt lausunnoilla ollut esitys asettaisi kaikki toimijat – verkkoalustat, luovan alan tekijät ja yrittäjät sekä myös kuluttajat – eriarvoiseen asemaan suhteessa muuhun Eurooppaan”, sanoo laulaja-lauluntekijä Kaija Kärkinen.

”Tarkoitushan oli nimenomaan yhtenäistää lainsäädäntöä! Lisäksi suomalaiselle luovalle alalle esitys olisi tuhoisa: alan tekijöiden ja yrittäjien arkinen toimeentulo olisi uhattu. Lisäksi pääsy kansainvälisille vientimarkkinoille olisi merkittävästi vaikeampaa.”

Uuteen valmisteluun

Ei ole mitään perusteita sille, että suomalaisilla taitelijoilla olisi digijättien suuntaan heikkommat oikeudet kuin muiden EU-maiden taiteilijoilla.

Kulttuurialaa laajasti edustava Luovan työn tekijät ja yrittäjät vaatii lausunnossaan, että arvokuilua koskevat säädökset palauteaan uuteen valmisteluun. Tämä vaatimus on saanut suurta tukea kautta koko kulttuurikentän.

HYVÄÄ VAI NOPEASTI?

VIRKAMIESLUONNOS hallituksen esitykseksi tekijänoikeuslain muuttamisesta perustuu EU-direktiivien tuomiin muutostarpeisiin. EU hyväksyi 2019 direktiivin tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla – paremmin nimellä DSM-direktiivi tunnettu – sekä verkkolähetysdirektiivin.

Nämä on siirrettävä Suomen lakiin, juristiekielellä implementoitava, kesäkuuhun 2022 mennessä.

DSM-direktiivi mukauttaa EU-alueella digitaalisen toimintaympäristön muutoksiin. Se tekee useita muutoksia käytäntöihin pyrkien samalla turvaamaan tekijänoikeuteen liittyvän tasapainon tekijöiden, kuluttajien ja liiketoiminnan välillä.

Suomessa asiaa valmisteli opetus- ja kulttuuriministeriö virkamiestyönä. Isoihin tekijänoikeuslain muutoksiin on meillä usein liittynyt laajapohjainen selvitys- tai komiteatyö. Nyt näin ei tehty ja ehdotukset tulivat yllätyksinä.

Lausuntojen antajista suurin osa vaati esityksen valmistelua ainakin osittain uudelleen. Näin suuri kritiikin määrä on poikkeuksellista. Suomen hallitus joutuu nyt ratkaisemaan miten toimia: priorisoida aikataulun kiinni juoksemista vai laadukasta lainsäädäntöä?

Onneksi näyttää siltä, että vain harva EU-maa pysyy annetussa aikataulussa. ●

Heikki Jokinen

KUVA: ©SERGEY ZAVALNYUK / DREAMSTIME.COM

A close-up portrait of Arja Koriseva, a Finnish singer, looking slightly to the right. She has dark hair styled in an updo and is wearing large gold hoop earrings and a yellow top. The background is a soft-focus bokeh of warm, golden lights.

Arja Koriseva tuntee artistin arjen

Neljäkymmentä vuotta lavalla on opettanut,
että artistin työssä on elintärkeää hoitaa
tarkasti työnsä puitteet.

Teksti ANNA-LIISA HAAVIKKO

Arja Korisevan keikka on päättynyt. Edessä on satojen kilometrien matka kotiin. Syksy. Tiellä on mustaa jätää ja hirviäkin pitää varoa. Onneksi keikan jälkeen adrenaliinikumala pitää hereillä.

Arja on keikkailut 13-vuotiaasta lähtien, siis yli neljäkymmentä vuotta. Kun hän aloitti lavauransa sisarensa **Eijan** kanssa yhtyeessä Siskokset ja Peräkylän pojat, keikkailijat mahtuivat pikku-Fiatiin, jossa oli peräkoukussa kärry ja siellä soittimet. Ja niin mentiin pitkin mutkaisia teitä.

Opiskeluaikana Arja jatkoi keikkailua uuden yhtyeen kanssa. Kasvatustiedettä ja laulua opiskelleella nuorella naisella kajasti mielessä, että laulamisesta tulee jollain tavalla hänen ammattinsa. Monivuotiset lauluopin-

not olisivat saattaneet johtaa klassisen musiikin puolelle. Häntä kiehtoi myös teatteriura. Hän täytti kaksi kertaa Teatterikorkeakoulun hakukaavakkeen, mutta ei koskaan lähettänyt sitä.

Arja aikoi lähteä valmistuttuaan opettajaksi Lappiin. ”Halusin nähdä maata, koska en ollut paljon matkustellut Suomessa.” Suunnitelmat muuttuivat, kun äiti ja äidin naapuri ilmoittivat hänet tangokuningatar-kilpailuun.

Seinäjoen tangomarkkinoilla 1989 Arjasta tuli yhdessä illassa päätoiminen iskelmälaulaja. Nyt hän pääsi näkemään maan kaikki kolkat. Nykyisin hän on yksi eniten lavojame kiertänyt artisti.

Puucee pihan perällä

Tanssikulttuuri ja lavat ovat muuttuneet hänen uransa aikana. Kun Arja Koriseva aloitti,

artistien sosiaalitalat olivat monissa paikoissa karuja. Joskus takahuoneen varustuksiin saattoi kuulua vain puupenkki ja pieni kulunut peili, jos sellainen sattui olemaan.

Esiintymiseen valmistauduttiin ja pukeuduttiin toisinaan hyvinkin mielenkiintoisissa olosuhteissa. Usein tanssipaiikkoja pyörittivät nuorisoseuralaiset tai vapaapalokuntalaiset talkoovoimin.

WC tai puucee saattoi olla pihan perällä. Muusikot seisoivat samassa jonossa yleisön kanssa. ”Alkuaikoina en edes kehdannut kysyä, voinko vähän etuilla, kun ei ole kuin tämä viidentoista minuutin tauko. Toisinaan kävi niin, että en edes päässyt lähelle vessan ovea, kun yleisö nyki hihasta ja haluttiin nim-mareita ja kuvia. Usein bändin pojat soittivat minulle keikkapaikalle päästyään, että muista käydä vessassa ennen kuin tulet tänne, sillä takahuoneessa ei ole vessaa.” >>>

ARJA KORISEVA

- Syntynyt 1965 Toivakassa, jossa yhä asuu.
- Kasvatustieteiden maisteri 1989. • Musiikkiopintoja Keski-Suomen Konservatoriossa.
- Tangokuningatar 1989. • Kolme omaa tv-show'ta, *Näytönpaikka* (1995–1996), *Suuri luokkakokous* (2000) sekä yhdessä **Joel Hallikaisen** kanssa *Jos sais kerran* (2002–2003). • Useita musikaalirooleja. • 20 omaa albumia. • Emma-palkinto vuoden naissoolistina 1991 ja Iskelmä-Finlandia 2021.

KUVA: HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN

>>>

Laulajalle kuppi kahvia

Takahuonetarjoilusta ei ollut tietoakaan. Kahvikuppi tai pikkupurtava olisi ollut monesti paikallaan, mutta niitä piti käydä jonottamassa. Talkoolaisten hinnalla saattoi ostaa makkaraa ja kupin kahvia.

Arja muistelee, mitä tapahtui, kun hän kerran pyysi kahvia ja juomia takahuoneeseen: hänelle tuotiin kuppi kahvia ja pala mustikkapiirakkaa. Siis vain hänelle, ei bändille. Mustapiirakka jäi syömättä, hammasharja ei sattunut sillä kerralla mukaan.

”Minä sanoin, ettei tunnu hyvältä juoda ja syödä ellei muillekin tuoda. Seuraavalla kerralla oli vesikannu ja kaikille kuppi kahvia. Tanssilavat ovat usein niin syrjässä, ettei siellä ole huoltamoja tai kauppoja, joista voi ostaa syötävää tai evästä. Lisäsin takahuonetarjoilun sopimuksiini ja kuulin, että olen alkanut diivailemaan. Tosiasia on, että työpäivistä tulee

KUVA: LEHTIKUVA

Arja Koriseva valittiin tangokuningattareksi Seinäjoen Tangomarkkinoilla heinäkuussa 1989. Kuvassa myös tangokuningas Risto Nevala. Tammikuussa 1996 Arja Koriseva vastaanotti seitsemännen kultalevynsä Helsingissä.

KUVA: LEHTIKUVA / MARTTI KAINULAINEN

usein todella pitkä välimatkojen takia ja harvalla on eväitä mukana.”

Pienetkin lavat ovat kehittyneet paljon vuosikymmenten aikana. Joukkoon on tullut suuria lavoja, jotka ovat valtavia viihdekeskuksia, kuin ruotsinlaivoja maalla.

Jos ovat lavat kohentuneet, niin on yleisökin muuttunut. Tanssiminen on kokenut renessanssin. Tanssijoiden ikähaitari on suuri. Lavoilla pyörii ihmisiä, joille lajista on tullut urheiluharrastus. Orkesterin tahdissa vedetään monta tuntia ja välillä käydään vaihtamassa hikistä paitaa.

Oma Fortuna-orkesteri

Kun Arja kiersi Peräkylän poikien kanssa, pieni keikkapalkkio jaettiin kaikkien kesken tasan. Sitten Arja pääsi Kastanja-orkesterin solistiksi, jota myi ohjelmatoimisto. Se määritteli palkkion.

”Kun tiesin, että olin päässyt tangokilpailussa finaaliin, perustimme konservatoriosta tutun porukan kanssa Fortuna-orkesterin, jossa olivat **Jari Palonen, Veijo Laine, Timo Kurittu** ja pikkuserkkuni **Jouni Hokkanen**. Kesäkuun aikana treenattiin hyvä tanssiohjelmisto, jonka kanssa olisi hyvä lähteä keikalle.” Arja ajatteli, että vaikkei voittoa tulisikaan, Seinäjoen Tangomarkkinat toisivat hänelle ja Fortunalle esiintymisiä.

Tuoreen tangokuningattaren keikkoja alkoi välittää ohjelmatoimisto. Arja kulki pitkin maata nuotit laukussa. Hän esiintyi erilaisten kokoonpanojen kanssa, mutta mitta tuli hyvin pian täyteen, kun orkestereissa ei aina osattu lukea nuotteja. Huippu oli orkesteri, jossa vain rumpali osasi lukea nuotteja.

Arja Koriseva suunnitteli ryhtyvänsä opettajaksi, mutta äiti ja äidin naapuri ilmoittivat hänet Tangokuningatar-kilpailuun.

KUVA: ANNE YRJÄNÄ

Arja tunsi, ettei voinut tarjota parastaan yleisölle. Hän päätti, että tämä saa loppua tähän. Hän luopuu vaikka kruunusta, jos ei saa keikkailla Fortunan kanssa. ”Ohjelmatoimisto suostui siihen. Ja se on ollut yksi työni laadun tae. Orkesteri täydentyi vielä kitaristilla ja miksaajalla.”

”Teimme alkuperäisen Fortunan kanssa töitä yhdessä kymmenisen vuotta, alkuun yli 25 työpäivää kuukaudessa. Olen kaikille upeille muusikoille niin kiitollinen yhteisistä hetkistämme. Fortuna oli mukana kaikessa mahdollisessa, kuten vieraillessani Sappalinan Kesäteatterissa *My Fair Lady* -musikaalissa ja emännöimässäni *Näytönpaikka*-televisio-ohjelmassa.”

”Meidän yhteisten töidemme lisäksi hoidin median ja yksittäiset vierailut lukuisissa tv-ohjelmissa. Ihmettelen noiden vuosien työtahtia ja jaksamistani. Olin vain niin hurjan innostunut ja kiinnostunut oppimaan mahdollisimman paljon ihmisten viihdyttämisestä.”

Speden neuvot auttoivat

Tangokuningatar oli sidottu ohjelmatoimiston sopimukseen. Arja oli nuori ja kokematon. Hän ajatteli, että on aivan mahtavaa, kun joku toinen järjestää asiat. Hän ei osannut laskea omaa arvoaan.

Veroprosentti huiteli 70 prosentissa. Firman kautta tuloja olisi voinut jakaa tasaisemmin. Pari vuotta Seinäjoen voiton jälkeen Arja löysi taloudellisen neuvonantajan, joka kehotti perustamaan firman.

Siinä vaiheessa hän ymmärsi, miten paljon hän oli kokemattomuuttaan menettänyt tuloja, mutta onneksi menestys jatkui ja mukana oli nyt oman alansa ammattilaisia neuvomassa. Arja miettii, miten moni nopeasti menestykseen noussut saattaa tietämättömyyttään menettää paljon taloudellisesti.

Heti Seinäjoen voiton jälkeen **Spede Pasanen** poimi hänet viihdeohjelmaansa. Sanoi ihastuneensa Arjan nauruun. Siitä alkoi vuosien yhteistyö. ”Sauhua, mitä sauhuat, mutta maksa verosi, niin saat nukkua yösi rauhassa”, viihdekonkari neuvoi. Ammattimaisesti asioitaan hoitamaan pyrkineen nuoren naisen oli helppo noudattaa tuota ohjetta.

Arjalla ei ollut uran alkuaikoina mitään käsitystä siitä, millaisia palkkioita voisi pyytää mainossopimuksista. Spede neuvoi mielellään ja jakoi avuliaasti tietoaan. Hän tunsi vanhana mainosmiehenä hintahaitarin. Spede osasi myös opastaa, millaisiin sopimuksiin kannatti tarttua ja mitä piti välttää.

Avuksi assistentti ja juristi

Fortuna-yhtyeen jäsenet ja Arja perustivat firman, joka maksoi heille kaikille palkan. Järjestely toimi noina kiireisinä keikkavuosina hyvin. Arja ei tehnyt enää pelkästään tanssikeikkoja, vaan kattaukseen olivat tulleet musikaalit, televisioesiintymiset ja monenlaiset konsertit.

”Pikkuhiljaa kymmenen yhteisen vuoden jälkeen alkuperäinen ihana ryhmä alkoi hajaantua omiin suuntiinsa. Moni lopetti keikkailun. Minä jatkoin, ja Fortuna-perhe kasvoi uusilla muusikoilla.”

Arja Koriseva perusti oman firman. Siihen oli kaksi syytä. Arja halusi ryhtyä tekemään itsenäisemmin töitä. Hän alkoi tehdä yhä enemmän myös omariskisiä juttuja, joten oman firman kautta tuotantoa oli helpompi pyörittää.

Toinen syy oli, että hän löysi luotettavan ja hyvän assistentin: **Milla Mattilan**. ”Ajattelin, että minulla täytyy olla joku rinnallani ennen kuin uskallan irrottautua yhteisestä

yhtyeestä. Halusin pitää palikat enemmän omilla käsissäni. Minua alkoi kiinnostaa yhä enemmän erilaisten ohjelmistojen esittäminen ja vierailut toisenlaisten orkestereiden kanssa. Takasin tuolloin Fortunalle vähintään 11 keikkaa kuukaudessa.”

Millasta tuli Arjan oikea käsi, joka hoiti keikat, markkinoinnin, mediasuhteet ja fanitkin. ”Milla oli minulle lottovoitto: luotettava työpari ja ystävä. Tiltoimisto on aina hoitanut kirjanpitiä. Minulla on ollut lisäksi apuna juristi, joka lukee sopimukset ja auttaa juridista ymmärrystä vaativissa tilanteissa. En yritäkään hallita kaikkea itse. Olen aina tarvinnut monia eri alojen ammattilaisia vierelleni, jotta olen voinut keskittyä luovaan työhöni”, Arja toteaa.

Lapsen kanssa keikalla

Kun Arja Korisevan esikoinen syntyi kesällä 1995, hän lähti keikoille poikansa kanssa loppuvuodesta, kun tämä oli kolme kuukautta. Pelkäisitkö yleisön unohtavan sinut? ”En tiedä, että pelkäisinkö sitä. Ehkä ajattelin, että joku astuu minun tilalleni. Olin myös hyvin velvollisuudentuntoinen, sillä joulukonsertteja oli jo mainostettu ja liput olivat myynnissä.”

Arja tunnistaa naisartistien ongelman. Tekijänoikeustulojen ei katsota kerryttävän äitiyspäivärahaa, eikä myöskään eläkettä. Keikalle on pakottava tarve lähteä varhain, oli kyse sitten äitiyslomasta tai sairauden aiheuttamasta katkosta. Arjalle turvaa on tuonut se, että puoliso on ollut aina säännöllisessä päivätyössä.

Poika ei huolinut tuttia, eikä syönyt pullosta. Äiti imetti hotellihuoneessa ja konserttien väliajalla takahuoneessa. Matkassa oli aina mukana sama lastenhoitaja.

Paheksuttiinko sitä, että palasit niin pian työhön? ”Yleisöhän ei tiennyt, että poika oli mukana. Häntä ja muita lapsia on aina suojeltu äidin julkisuudelta.” Ne, jotka tiesivät, suhtautuivat kahtalaisesti. Jotkut ihailivat hänen energisyyttään. Toiset paheksuivat nopeata työhön paluuta, kun lapsi oli vielä niin pieni.

Itse hän ei nähnyt siinä mitään ongelmaa. Työtahti oli paljon maltillisempi kuin aiemmin. Hän voi hyvin, ja lapsi voi hyvin. Seuraavien lasten ilmestyessä Arjan elämään hän piti vuoden äitiyslomat, jotka soivat tervetulleen tauon keikkailuun. >>>

Vain elämää -sarjassa Arja Koriseva oli mukana kaudella 11 syksyllä 2020.

KUVA: PETRI AHO

>>>

Kaikkeen ei voi varautua

Vuonna 2015 Arja oli valmistautumassa Rukalla keikkaan, kun lääkäri soitti ja kertoi uutisen, jota kukaan ei halua kuulla. Hänellä oli syöpä. Arja huusi ääneen, mutta lavalle astui näennäisesti tyyni laulaja. Yleisö ei saanut huomata tunnemyrskyä, se piti kätkeä. Hän ei ollut vielä itsekään hyväksynyt tietoa.

Arjan syöpähoidot alkoivat ja to do -listat katosivat. Pelko hiipi varjostamaan arkea. Nyt työ oli toissijaista, tärkeintä oli selviäminen.

Artisti, joka oli oppinut hoitamaan eläkkeet, verot ja vakuutukset, ei ollut varautunut sairauteen. Hän ei ollut ottanut keskeytysvakuutusta. Kun hoidot olivat päällä ja tukka lähti tukkuina, taloudellinen tilanne ei ollut huolistavasti suurin.

Vaikka Arja on selvinnyt syövästä ja saanut puhtaan paperit, hän ei saa enää keskeytysvakuutusta. Sellaisen hän olisi ottanut syövästä oppineena. Kun korona pyyhki työt, vakuutusta olisi tarvittu.

Korona teki loven Korisevan, kuten niin monien muidenkin artistien talouteen. Arja yrittää kuitenkin katsoa tulevaisuuteen.

Nykyisen pianistinsa ja assistenttinsa **Minna Lintukankaan** kanssa he ovat kehittäneet kaikenlaista uutta.

Minna on pianonsoitonopettaja ja Fortunan kapellimestari. Arja ja Minna ovat tehneet levyä *Majakavartijat*. He ovat alkaneet konsertoida erilaisilla ohjelmistoilla, kun koronarajoitusten vapautuminen on sallinut yleisötapahtumat.

Eläkemaksut kannatti hoitaa

Arja siunailee, että jotain hän on sentään nuorena ymmärtänyt. Ennen yrittäjäksi ryhtymistä hän otti vapaaehtoisen eläkevakuutuksen. Pakollisen yrittäjävakuutuksen rinnalla hän on maksanut myös sitä.

Yhtenä päivänä hänelle soitti nuori mies vakuutusyhtiöstä: "Oletko ajatellut jäädä eläkkeelle?" Arja hämmästyi: "Ai nytkö? En." Mies selvitti: "Kun sinulla alkaa tämä eläkevakuutus juoksemaan." Arja vastasi, ettei kannata laittaa vielä juoksemaan. "Aion tässä vielä jonkun vuoden tehdä töitä."

Hän oli aikanaan sopinut, että eläkettä voidaan maksaa, kun hän täyttää 55 vuotta.

Vuosia sitten Arja oli tulossa keikalta Valkeakoskelta ja huomasi, että häntä seurataan. Aina kun hän katsoi taustapeiliin, auto ajoi sitkeästi perässä. Saavuttiin Jyväskylään. Arja alkoi pelottaa.

"Asuntoni lähellä olevan kioskin pihalla tein autollani silmukan niin, että seuraajani joutui ajamaan minua vastaan, ja näin hänen kasvonsa. Ne olivat tutut monilta keikkapaikoilta", Arja kertoo muistelmissaan.

Hän soitti orkesterin pojille, jotka tulivat keikan jälkeen tarkistamaan, että kaikki oli hyvin. Lupasivat puhutella seuraajaa, jos tämä saapuisi keikalle. Niin he tekivätkin. Stalkkaaja oli nolona, eikä osannut kertoa, miksi lähti seuraamaan.

Kerran hänen kotiinsa tuli mies, joka oli tehnyt pitkän matkan tuodakseen sormuksen. Hän oli ymmärtänyt, että Arja oli laulanut juuri hänelle.

Poliisiakin tarvittiin kerran

Toivakassa kyläläiset tuntevat Arjan. Hän on monessa mukana, kuten kirkkovoituustossa ja salibandyjoukkueessa. Jos joku vieras sattuu

"Työni kautta tuleva julkisuus riittää. Elämäni on kaikkea muuta kuin tylsää."

"Minähän olen ollut silloin viihdealalla yksi nuorimmista, joka on alkanut maksaa vapaaehtoista eläkettä." Arjaa huvittaa, miten hän 25-vuotiaana ajatteli, ettei enää yli 55-vuotiaana kierrä aktiivisesti laulamassa.

Julkiset kasvot

Vihapuhe tulvi somealustoilla ja vaientaa keskustelua. Arja Korisevalla on kokemusta siitä, että hymyilyinkin voi ymmärtää väärin. Hän flirttailee yleisön kanssa, nauraa ja katsoo silmiin. Se kuuluu hänen työhönsä, läsnäoloonsa.

Arja Korisevalla on kokemusta siitä, että keikalla hymyilyinkin voi ymmärtää väärin.

KUVA: HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN

kysymään kyläläisiltä, missä Arja asuu, vastausta ei yleensä tule.

Joskus suojaumuuri pettää ja vieraat onnistuvat löytämään Arjan kulmille. Hän ei riemastunut, kun kotipihaan tupsahti bussilastillinen ihailijoita. Hänellä on yksityisyytensä, ja ennen kaikkea hänen läheisillään.

Yhden kerran hän on joutunut turvautumaan poliisiin. Arjan serkku soitti, että kylällä joku oudosti käyttäytyvä mies kyselee tietä hänen talolleen. Kulkijaa onnisti: osoite selvisi. Arja oli yksin kotona ja laittoi ovet kiinni. Hän meni kylpyhuoneeseen piiloon. Hän muisti, että olohuoneen ovi jäi auki.

Kauhuelokuvien karmivat kohtaukset nousivat mieleen. Hän istui ammeessa piilossa, puristi kännykkää ja kuunteli risahduksia. Sitten kännykkä soi. Serkku kertoi, että mies oli otettu kiinni. Hänellä oli jotain Arjalle: kukkia. Mies kertoi, että hän oli ollut Arjan lavakeikalla 1960-luvulla. Arja on syntynyt vuonna 1965.

Eräs toimittaja sanoi kerran Arjalle: "Olet niin tylsä julkkis, ettei sinusta saa nostoja." Hän kajauttaa tavaramerkiksi muodostuneen naurunsa ja sanoo: "Työni kautta tuleva julkisuus riittää. Elämäni on kaikkea muuta kuin tylsää."●

Pandemia-ajan rajoitusten vuoksi moni kuulijoista näki Behmin nyt ensimmäistä kertaa live-keikalla.

KUVA: MATTI MATIKAINEN

Behm avasi talvikauden

Behm ihastutti yleisöä perinteisissä talvikauden avajaisissa Tavastiolla.

GRAMEXIN JA SEN LÄHIJÄRJESTÖJEN VIERAANA oli kolmisensataa poliitikan, musiikin ja tekijänoikeusalan vaikuttajaa. **1.** Gramexin henkilökuntaa, vas. takaa Ilmo Laevuo, Elmo Helokumpu, Sari Lindström, Veli-Pekka Tolonen, Niko Tuomonen, Petri Kiiski, Juhani Ala-Hannula ja Tuomas Talonpoika. Vas. edestä Tarja Henriksson, Katja Pönkkä, Ilona Saarela, Heli Kosunen ja Sonja Laamanen. **2.** Kansanedustaja Marko Asell ja laulaja Eino Grön. **3.** TTVK:n henkilökuntaa, vas. Susanna Perhomaa, Jaakko Mäntynen, Jaana Pihkala. **4.** Kansanedustaja Heikki Vestman ja taiteilija Reeta Vestman. **5.** Texicalli Recordsin toimitusjohtaja Martti Heikkinen. **6.** Otavan myynti- ja markkinointijohtaja Maija Kuusi ja kansanedustaja Hanna Kosonen. **7.** SDP:n eduskuntaryhmän pääsihteeri Kari Anttila. **8.** Kansanedustajat Suna Kymäläinen ja Johanna Ojala-Niemelä. **9.** Hoviiokeudenneuvos Kristiina Harenko ja professori emeritus Niklas Bruun. **10.** Kansanedustaja Sari Multala. ●

KUVA: MATTI MATIKAINEN

HANNA SARKKINEN

- Syntynyt 1988, asuu Oulussa.
- Filosofian maisteri, pääaine aate- ja oppihistoria.
- Kansanedustaja huhtikuusta 2015.
- Vasemmistoliiton varapuheenjohtaja 2016–2019.
- Sosiaali- ja terveysministeri kesäkuusta 2021.

Muutos on mahdollinen

Jos tahtoa on, taiteilijoiden työttömyysturvan ongelmat voi ratkaista, uskoo sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen.

Teksti HEIKKI JOKINEN Kuvat LAURI HEIKKINEN/VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Luovalla alalla on jo pitkään vaadittu työttömyysturvan valuvian korjaamista: tekijänoikeuskorvaukset eivät kartuta ansiosidonnaista työttömyysturvaa ja sosiaalietuuksia, mutta kuitenkin pienentävät näitä etuuksia, kun niitä maksetaan.

Ennen työttömyyskautta kertyneet tekijänoikeuskorvaukset teosten käytöstä leikkaavat työttömyyskorvausta samalla tavalla kuin työttömyysaikana ansaittu palkka.

Esteet voi ylittää

”Olen tietoinen tilanteesta, asia on ollut esillä eduskunnassakin monta kertaa”, sanoo tämän vuoden kesäkuusta sosiaali- ja terveysministerinä toiminut **Hanna Sarkkinen**. ”Olen pyrkinyt viemään asiaa muidenkin tietoon.”

”Minusta olisi perusteita muuttaa työttömyysturvan sovittelua, tekijänoikeuskorvaukset olisi rinnastettava siinä pääomatu- loon.” Pääoma- ja vuokratulot eivät nykyään leikkaa soviteltua työttömyyspäivärahaa kuten tekijänoikeuskorvaukset.

Näin sanoessaan ministeri Sarkkinen muistuttaa kuitenkin politiikan arkisesta logiikasta. ”Tämä muutos on mahdollinen, mutta kun kyseessä on lakimuutos, joka toisi

budjettiin pysyvän menon, eikä se ole mainittuna hallitusohjelmassa, on se vaikeaa.” Meno ei ole myöskään mukana valtiontalouden kehyksissä, joka vaikeuttaa päätöstä sekin, ministeri sanoo.

Valtiontalouden kehyksillä tarkoitetaan hallituksen vaalikauden alussa päättämää koko vaalikauden valtion budjetin menojen kattoa sekä kehysmenettelyn sääntöjä. Vaikka kehykset eivät kata kaikkia valtion määrärahoja, ne ohjaavat vahvasti valtiontaloutta.

Asiantilan muuttamisella voi olla poliittisia, taloudellisia ja juridisia esteitä. ”Mutta jos tahtoa on, kaikki nämä voi ylittää.”

Ison politiikan mittakaavassa tämä on kohtuullisen pieni asia, taloudellisesti kyse ei ole isoista summista ja juridisesti lain muuttaminen on mahdollista pienilläkin muutoksilla, ministeri Sarkkinen pohtii.

Puoli miljoonaa euroa esitetty

Tänä vuonna sosiaali- ja terveysministeriö esitti ensi vuoden budjettiin määrärahaa tilanteen korjaamiseksi. Asia on ollut jo aiem- minkin ministeriön toivelistalla.

”Esitimme, että kahdelle eri momentille lisättäisiin yhteensä puoli miljoonaa euroa. Tämä on karkea arvio, sillä kulun suuruus- luokasta ei ole tarkempaa tietoa.”

”Arviota vaikeuttaa se, että ei tiedetä, mikä tekijänoikeuskorvausten jakauma on. Jakautuvatko ne tasaisesti vai jääkö moni sovittelurajan alapuolelle? Tämä vaikuttaa kuluihin. Suurimmillaan kyse on kuitenkin sadoistatuhansista, ei miljoonista euroista.”

Asian mittakaava on Sarkkisen mukaan aivan eri verrattuna maatalousyrittäjien MYEL-eläkejärjestelmään ja yrittäjien YEL-eläkkeisiin. Niiden kulut nousevat automaattisesti ilman jatkuvaa poliittista pohdintaa ja päätöksentekoa.

Vuonna 2019 Mela-eläkelaitoksen vakuutustulo maatalousyrittäjiltä oli 172 miljoonaa euroa ja vakuutusmeno 1 018 miljoonaa euroa. Valtio maksaa erotuksen. Eläketurvakeskuksen mukaan valtion maksuosuus yrittäjien YEL-eläkkeistä oli viime vuonna 349 miljoonaa euroa. Tämä summa on ollut hurjassa nousussa viime vuosina.

Yksittäisetkin ongelmatkin ratkaistava

”En usko, että kukaan vastustaa aktiivisesti muutosta”, ministeri Sarkkinen arvelee puolueiden kannoista. ”Mutta niitä tulee kysyä puolueilta itseltään”, hän varmistaa. Päättäjien keskuudessa on hyvää tahtoa ottaa huomioon epätyypilliset työnteon muodot. >>>

>>>

Taiteilijoiden työttömyysturvasta on keskusteltu eduskunnassakin ja valiokunnista on tullut tukea asian hoitamiselle, Sarkkinen sanoo. Mutta kun enemmän tai vähemmän asioita vyöryy päälle, pienempiä ryhmiä koskevat asiat eivät välttämättä nouse riittävästi esille.

Parhaillaan istuvassa sosiaaliturvakomiteassakin käsitellään etuuksien yhteensovittamisen pulmia, kuten tekijänoikeuskorvauksia sekä työn teon pää- tai sivutoimisuuden kysymyksiä. Sillä on käsiteltävänä laajoja kokonaisuuksia.

”Mutta mielestäni pitäisi pystyä ratkaisemaan yksittäisiäkin ongelmia, vaikka kokonaisuus ei tulisi kerralla valmiiksi.”

Komiteassa toimii työllisyyden ja osamisen alajaosto, joka on tuottanut ongelma-
raportteja työnsä pohjaksi.

”Siellä on otettu mukaan esimerkkinä tekijänoikeuskorvauksetkin. Samoin on sivuttu tilannetta, jossa työttömyyskorvausta ei makseta omassa työssä työllistymisen vuoksi.” Tämä on oleellinen kysymys luovalla alalla, jossa tekijöiden tulkitaan herkästi työllistävän omassa työssään työttömänäkin.

Entä Saksan malli?

Saksassa luovan työn tekijät voivat hankkia eläke- ja sairausvakuutuksen taiteilijoiden Die Künstlersozialkasse -eläkelaitoksesta. Tekijät ja esittävät taiteilijat, joiden alan vuositulo ylittää 3 900 euroa, maksavat itse puolet tuloihinsa suhteutetuista vakuutusmaksuista.

Toisesta puolesta vastaavat pääosin taiteiden ja journalismin freelancertyötä teettävät, jotka maksavat eläkemaksuina tietyn prosentin freebudjetistaan. Tämä takaa sen, että freetyötä ei voida teettää täysin ilman sosiaalikulua. Valtiokin maksaa osan eläkelaitoksen kuluista.

Miltä Saksan malli kuulostaisi meillä?

”Keskustelua sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmien rakenteista on hyvä käydä meilläkin ja yhdistää se kysymykseen työn teon muodoista”, Hanna Sarkkinen sanoo. Hän kertoo, että siitä keskustellaan, ketkä olisivat MYEL-eläkejärjestelmän piirissä, mutta ei vielä itse ota kantaa asiaan.

”Saksassa keskustelu itsensä työllistäjistä on ehkä pidemmällä. Meillä keskustelu vaihtoehtoista sekä ehdotukset ovat vielä lapsenkengissä.”

Alihyödynnetyt mahdollisuudet

Pääministeri Sanna Marinin hallitus antoi lokakuussa eduskunnalle esityksen pohjoismaisesta työvoimapalvelumallista. Se korvaa aiemman, monista epäkohdista syytetyn edellisen hallituksen luoman aktiivimallin.

”Pohjoismainen työvoimapalvelumalli uudistaa työllisyyspalveluita, kohtuullistaa

Luovien alojen potentiaali on alihyödynnetty, ministeri Sarkkinen sanoo.

REIKÄ TAITEILIJAN TYÖTTÖMYYSTURVASSA

TAITEILIJOIDEN työttömyysturvassa on pulma, jota luovan alan järjestöt sekä taiteilijat ovat pyrkineet jo vuosia paikkaamaan. Tämä on kuitenkin osoittautunut kovin vaikeaksi, vaikka asia on valtiontaloudessa pieni.

Mutta valtiontaloudelle pieni asia ei ole pieni työttömäksi joutuneelle taiteilijalle. Työttömänä voi nykyään tehdä työtä 300 euroon asti kuussa ilman, että työttömyyskorvausta leikataan. Koronakautena summa nostettiin kuluneen marraskuun loppuun asti 500 euroon.

Kun ansiot ylittävät tämän suojaosan, korvausta leikataan.

Sääntö on, että ne tulot leikkaavat korvausta, jotka myös kerryttävät sitä. Selkeä sääntö, mutta ei toimi tekijänoikeustulojen kohdalla. Ne eivät kerrytä korvausta, mutta leikkaavat sitä.

Valtioneuvoston asetus työttömyys-etuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta listaa tekijänoikeuskorvaukset työttömyysturvassa ansiotuloksi, mutta ei esimerkiksi osinko-, pääoma- ja vuokratuloja.

Gramex on korostanut, että tekijänoikeusjärjestöt eivät ole taiteilijan työnantajia. Ne välittävät muiden maksamia lisensiointikorvauksia. Nämä ovat korvausta teosten käytöstä, eivät ansiotuloa. Tekijänoikeuskorvaukset saattavat kertyä pitkältikin ajalta ja tulla maksuun työttömyyden aikana. Korvaukset tulevat muusikolle usein vuosia siitä, kun musiikki on studioissa äänitetty. On väärin, että niitä tällöin pidetään työttömyysaikana ansaittua palkkana. ●

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita. Teksti: Tommi Saarela

Korg ARP 2600 M

Takavuosien analogisoundia

ARP 2600 KUULUU popmusiikin ikonisimpiin syntetisaattoreihin. Korgin valmistama ARP 2600 M tuo menneiden vuosikymmenien arvostetun soundin käytännölliseen, kannettavaan muotoon. Vain reilut viisikymmentä senttiä leveänä se on kooltaan noin puolet alkuperäisestä, joten se on helppo kuljetettava kuin isoveljensä ARP 2600 FS.

Minikokoinen ARP sisältää kuitenkin saman piirin ja komponentit, joilla varmistetaan autenttinen ARP-soundi. Ainoastaan aito, mekaaninen jousikaiku on suunniteltu uusiksi, pienemmästä kotelosta johtuen.

Korgin ”puolimodulaariseksi” nimittämä syntetisaattori on kaksiääninen, ja siihen kuuluu asiaan kuuluvien oskillaattorien, suotimien ja vahvistimien

lisäksi muun muassa kohinageneraattori sekä sisäänrakennettu kaiutin.

Analogisen ARP-soundin lisäksi syntetisaattori on varustettu nykyajan liitäntöin midistä USB:hen, ja esimerkiksi laitteen pitch-bend-, modulaatio- ja portamento-toiminnot ovat ohjattavissa midin kautta.

ARP 2600 M maksaa reilut 1 800 euroa. Hintaan sisältyy kuljetuslaukku, jossa pitäisi olla tilaa ohjainkoskettimistollekin. ●

www.korg.com

Roland VAD503

Viiskytluvun tyyliin

LEO FENDERIN vuonna 1946 perustama kitartehtas muutti modernin musiikin kehityskulun iäksi. 75th Anniversary -mallisto juhlistaa Fenderin vallankumouksellisia malleja uusilla erikoisversioilla. Näiden instrumenttien kerrotaan kunnioittavan esikuviaan – ajattomia Fender-klassikoita – ainutlaatuisella viimeistelyllään, ensiluokkaisilla mikrofoneillaan ja käteenistuvilla kauloillaan.

Fender 75th Anniversary Telecasterin rungossa ja lavassa on hohtava Diamond Anniversary -pinoite, ja kahdellakymmenelläkahdella Medium Jumbo -nauhalla varustetun vaahterakaulan profiili on ”Modern C”.

1950-luvun henkeen valmistetut yksikelaiset mikrofonit tuovat valmistajan mukaan soundiin lämpöä ja twangia. Säätimetkin ovat ne klassiset: Master Volume, Master Tone sekä kolmeasentoisen mikrofonikytkin.

Telecasterin juhlamalli kovalla laukulla maksaa noin 950 euroa. ●

www.fender.com

Sähköä puurungoissa

ROLANDIN UUSIN sähkörumpumallisto on kehitetty täysikokoisen akustisen setin läsnäoloa ja loistokkuutta mukailen – lisätynä elektronisten rumpujen käytännöllisyydellä ja kontrollilla.

VAD503 on odotettu neljän rummun ”moposetti”, jonka syvyydeltään ja halkaisijaltaan täysimittainen rumpumallisto on kätetty täysiverinen digitaalinen rumpumallisto. Ulkoisesti minkään ei haluta kaavailta, että kyseessä ovat sähkörummut, joten ripustuskin tapahtuu perinteisillä kromatuilla tupla-jalkatelineillä.

Setin ulkonäkö ja aseteltu mukailevat perinteistä perinteisintä tyyliä, minkä arvellaan tekevän VAD503:n soittamisesta viihtyisää toimintaa kenelle tahansa rumpalille. Setissä kuuluu 14-tuumainen metallivirveli, 12-tuumainen räkkitomi, 14-tuumainen lattiatomi sekä 20-tuumainen bassorumpu. Symbaalikattaukseen sisältyy sähköinen hi-hat, kaksi crashia ja ride.

Rolandin sensoriteknologian TD-27 -rumpumodulin samplekirjaston avulla luvataan huoletta siitä, että soundit ovat kohdallaan, ja jokainen isku herkimmästäkin haamulyönnistä toistuu niin kuin pitääkin.

VAD503 maksaa noin 3 900 euroa. Sen rinnakkaismallina on saatavilla kahden räkkitomin setti VAD506. ●

www.roland.fi

JOEL HALLIKAINEN

- Syntynyt 11. lokakuuta 1961 Turussa. Asuu Raisiossa.
- Julkaissut uransa aikana 13 iskelmälevyä, kuusi lastenlevyä, viisi joululevyä ja seitsemän gospellevyä.
- *Kuurankukka*-hitin sisältävä debyyttisoololevy *Joel Hallikainen* on Suomen kaikkien aikojen viidenneksi myydyin albumi 178 654 kappaleella.
- Soitti 1980-luvun taitteessa uuden aallon yhtye Korroosiossa kitaraa taiteilijanimellä **Jeesus Caesar**.
- Juonsi **Tuttu Juttu Show'ta** TV2:lla **Timo Koivusalon** kanssa vuosina 1992–2000.
- Viimeisin levy *Elämä on elämistä varten* julkaistiin huhtikuussa 2020.

KUVA: BO STRANDEN

Ganesista Kuurankukkaan

”Toivon ainoastaan, että voisin taas lähteä kitarani kanssa keikoille. Muutoin tunnen unelmieni jo täyttyneen.”

Teksti VILLE HARTIKAINEN

Lokakuussa 60 vuotta täyttänyt **Joel Hallikainen** tunnetaan tanssilavojen kiintotähtenä ja televisiostakin tuttuuna viihdetäiteilijänä. Tässä jutussa hän kertoo viidestä levystä, jotka muuttivat ratkaisevalla tavalla hänen elämäänsä.

Hurriganes: Roadrunner (1974)

”Perheemme asui Turun tuomiokirkon kuppessa. Kotimme vieressä oli Valion baari, jossa kavereideni kanssa kävimme istuskelemassa, polttelemassa röökiä ja kuuntelemassa uusia levyjä jukeboxista. Olimme sellainen katupoikien lauma. Emme me täysii rikollisia olleet, mutta kaikenlaista pikkupahaa teimme kuitenkin.

Eräänä päivänä levysoittimeen oli ilmestynyt uusi single, Hurriganes-yhtyeen *Get On*. Kappale kuulosti tosi hyvältä ja aidolta, ja mikä tärkeintä, se oli jotain aivan muuta, mitä vanhempieni ikäluokka kuunteli. Se oli tärkeä havahtumisen hetki. Tajusin, että vanhempani ovat tästä musiikista aivan ulkona – tämä on pelkästään meidän juttumme. Aloin käydä kuuntelemassa *Roadrunner*-vinyyliä Turun kaupunginkirjastossa. Siellä sai istua luurit päässä tunnin kerrallaan.

Uuden suosikkini myötä tutustuin myös **Alice Cooperin**, Sladen ja Mudin kaltaisiin bändeihin. Hurriganes pysyi kuitenkin ykkösenä.

Ennen Hurriganesia listoja olivat hallinneet progeyhtyeet. Sellainen kama ei pudonnut lainkaan 13-vuotiaalle teinipojalle. En ymmärtänyt niistä bändeistä yhtään mitään. *Roadrunner* tuli kuitenkin iholle. Levyä kuunnellessani mietin, että jumalauta, nyt on jotain puhdasta ja tuoretta. Soundissa oli jotain alkukantaisen konstailematonta. *Roadrunner* oli kuin silakka tai sitruuna – ei niitäkään voi lähteä muuttamaan.”

Hector: Hectorrock I (1974)

”Jos Hurriganes näytti, että kolmella soinnulla voi tehdä ihmeen ja avata tajunnan, niin teki **Hector** minulle saman suomen kielen kanssa. Hectorilla oli aina jokin viesti ja suurempi ajatus lauluissaan, ja hänen kielellinen ilmaisunsa oli ihmeellisen rikasta ja avaraa. Se oli nuorelle pojalle kuin viesti avaruuksista, kaikuja jostain tuntemattomasta. Hectorin laulut avasivat portit rockmusiikin lisäksi taiteen maailmaan.

Hector on vaikuttanut laulukirjoittajana minuun aivan valtavasti. Olen levyttänyt esimerkiksi sellaisen kappaleen kuin

Polvihousupoika (1992), josta voi mielestäni selvästi kuulla hänen vaikutuksensa. Löysin väyläni tulkitsijana varsin aikaisin. Niillä lainoilla olen mielestäni edelleen.

Samoihin aikoihin aloitin myös kitaransoiton. Olin soittanut aiemmin viulua ja haitaria, mutta ne eivät tuntuneet koskaan omilta. Ensimmäinen kitarani oli isoäitini ostama nailonkielinen Landola, ja ensimmäinen opettelemanani kappale *Nousevan auringon talo*. Melkein kaikki muutkin jätkät sen opettelivat. Mistä muuten johtuu, että pojat löytävät yleensä kitaran ja pippelinsä yhtä aikaa? Olen miettinyt sitä monesti. Molempia aletaan räplätä samaan aikaan.”

Sex Pistols: Never Mind The Bollocks (1977)

”Löydettyäni kitaran ja pippelini, löysin myös punkmusiikin. Punkissa oli jälleen jotain sellaista, joka rikkoi kaikki entiset rajat. Sex Pistols osoitti maailmalle, ettei tarvinnut olla teknisesti hyvä soittaja kirjoittaakseen musiikkia ja lauluja omasta elämästään. Riittää, kun on rehellinen ja vilpiton omassa tekemisessään. Se oli vallankumouksellinen ajatus.

Sex Pistols antoi myös minulle luvan toteuttaa itseäni. Olin 15-vuotias, kun päätin, >>>

Joel Hallikainen ja mummolta lahjaksi saatu Landola-kitara vuonna 1975. Korroosio keikkatunnelmissa vuonna 1979. Joel Hallikainen oikealla.

>>> että minusta tulee ammattimuusikko. Väylää tai taitoja unelmani toteuttamiseen minulla ei kuitenkaan ollut. Siksi punkin sanoma resonoi vahvasti kaltaisessani epävarmassa teinipojassa. Englantilaisten punkbändien ohella aloin kuunnella myös kotimaisia yhtyeitä kuten Ratsiaa, Vaavia ja Eppu Normaalia sekä lukea Hilseen kaltaisia pienlehtiä.

Myös omat bändiviritelmäni alkoivat vuonna 1977. Omassa elämässäni oli tapahtunut dramaattinen käänne, kun muutimme äitini kanssa Raisioon vanhempieni avioeron jälkeen. Olin tosi pienikokoinen silmälasipäinen poika ja täydellistä ainesta koulukiusaajille. Onneksi löysin pian oman kaveripiiriini, jossa oltiin kiinnostuneita soittamisesta ja yhteiskunnallisista asioista. Olin tiedostava nuori. Kävin rauhanmarsseilla ja halusin, että kuuntelemassani musiikissa oli sanomaa.

Punkin eteos puhutteli minua tuolloin syvästi, ja puhuttelee yhä. Kyynel silmässä katsoin Pertti Kurikan nimipäivistä kertovaa *Kovasikajuttu*-dokumenttia. Bändin jäsenet saattavat olla kyvyiltään rajoittuneita, mutta tekevät silti sataprosenttisesti omaa juttuaan, omista lähtökohdistaan. Se on nimenomaan se punkin idea.”

**Mikko Alatalo:
Elävänä Pispalassa (1980)**

”Hectorin ohella yksikään muu artisti ei ole vaikuttanut minuun laulukirjoittajana yhtä vahvasti kuin **Mikko Alatalo**. Tärkein Mikon albumeista on *Elävänä Pispalassa*. Se on mielestäni yksi Suomen aliarvostetuimmista levyistä. Albumilla nivoutuvat saumattomasti yhteen yhteiskunnallinen kanta-aottavuus ja väkevä ajassa kiinni oleminen.

Elin 1980-luvun alussa voimakasta etsikkoaikaa ja hain elämälleni uutta suuntaa. Olin soittanut punkyhtye Korroosiossa muutaman vuoden ajan, ja olimme julkaisseet 1981 osit-

tain säveltämäni *Hei hei hei* -singlen. Tunsin kuitenkin, että bändikuviot alkoivat olla omalta kohdaltani taputeltu. Olin parikymppinen kaveri, ja ymmärsin, että teini-ikä ja kappina-aika olivat kohdallani auttamatta ohitse.

Sisälläni kyti polte päästä eteenpäin. Näin Mikko Alatalon Raision lukion lavalla esittämässä Siirtomaa-Suomen laulujaan. Oli merkittävä kokemus nähdä suomalainen artisti, jolla oli pokkaa nousta elävän yleisön eteen yksin kitaransa kanssa. Mikko näytti esimerkillään, että Jokke, säkin voit laulaa.”

**Joel Hallikainen:
Joel Hallikainen (1992)**

”Olin tutustunut **Timo Koivusaloon** 1986. Teimme yhdessä laivakeikkoja ja kehitimme hytissä istuskellessamme *Elämäntoveri*-nimisen tuntemisleikin. Siitä tuli hyvin suosittu risteilyjen ohjelma-numero, ja onnistuimme myymään konseptin TV2:lle. Tässä vaiheessa nimi oli muuttunut *Tuttu Juttu Show*’ksi.

Joel Hallikaisen ensimmäinen trubaduurikeikka Raision kauppaoppilaitoksella työväeniltoissa 1979. ”Ennen keikkaa jännitti niin, että piti melkein käydä oksentamassa”, hän kertoo. Keikka Eurajoen Vanhassa Kaurankukka-kuumeen aikaan 1993 sujui jo tottuneemmin.

Ohjelman ensimmäinen lähetys oli helmikuussa 1992. Jaksolla oli melkein miljoona katsojaa, ja pian nousimme koko Ylen katsoimmaksi ohjelmaksi. Elettii yhtenäiskulttuurin aikaa, ja televisioon pääsy tarkoitti, että sinusta tuli automaattisesti julkkis. Pian ihmiset alkoivatkin tunnustaa ja näyttää sormella, että tuossa se Hallikainen nyt menee.

Ohjelman teon ohessa olin tuottanut, äänittänyt ja rahoittanut ensimmäisen soololevyni *Joel Hallikainen*. Se ei kuitenkaan kiinnostanut ketään, eivätkä levyn kappaleet soineet missään. Sitten tapahtui jotain kummallista. Marraskuussa 1992 **Tapani Pertun** piti tulla *Tuttu Juttu Show*’hun laulamaan. Hän kuitenkin sairastui ja tilalle piti keksiä äkkiä paikkaaja. Kun muitakaan ei löytynyt, päätimme, että minä laulaisin lähetyksessä yhden levyni kappaleista.

Kaurankukka oli Koivusalon kirjoittama laulu. Hän oli esitellyt kappaleen minulle sen jälkeen, kun **Rainer Friman** oli hylännyt sen omalta levyltään. En ihmettele sitä yhtään. Timon demo laahasi kuin *Peltoniemen Hintriikan surumarssi*. Olin kuitenkin oppinut ruotsalaisilta laivabändeiltä, että kappaleet kuulostavat heti hauskemilta, jos nostaa tempoa ja lisää biisiin sutikompin. Kokonaisuuden kruunasi **Ilpo Murtojärven** leijuva rautalankakitarra. Biisi aukesi ihan uudella tavalla.

Ennen lähetystä jännitti niin saakelista. Kirjoitin hätäpäissään bändille ruutupaperille sointumerkit: Dm, Gm ja A7. Eli toisin sanoen rock ’n’ roll. Hurriganes, Sex Pistols ja *Kaurankukka* – täysin ehjä tarina.

Se ilta muutti ihan kaiken. Aamulla puheilin alkoi soida, kun keikkamyymälät ja lehtitoimittajat yrittivät saada minut kiinni. Kaikki olivat päättäneet yhtä aikaa, että olenkin tosi kova juttu. Ja niin oli yleisökin. Jos keikallani oli aiemmin 100 ihmistä, niin *Kaurankukka*-lähetyksen jälkeen katsojia oli vähintään

tuhat. Pian keikkapalkkioonkin lisättiin ylimääräinen nolla perään.

Suosion myötä koko elämäni meni sekaisin. Sovin vaimon kanssa, että nyt saan tehdä keikkaa niin paljon kuin jaksan. Seuraavana vuonna teinkin varmaan 350 esiintymistä ympäri maata. Ja siihen televisiolähetykset päälle. Olihan se kova tahti. Kymmenen vuotta jaksoin painaa. Sitten tuli burn out.

Olen silti syvästi kiitollinen kaikesta saavuttamastani. Jos maailma olisi ollut vuonna 1992 sellainen kuin se on nykyään, niin en usko, että minusta olisi tullut koskaan ammattimuusikkoa ja valtaosa lauluistani olisi jäänyt syntymättä. Spotifyn kaltaiset striimauspalvelut ja laskevat levymyynnit ovat

”Mitä toivoisin vielä uraltani? En oikeastaan mitään.”

muuttaneet alaa pysyvästi. Enää ei tule **Gösta Sundqvistin** kaltaisia säveltäjäneroja, jotka voisivat istua tornissaan tekemässä biisejä. Radiosoittoonkin pääsevät vain harvat ja valitut.

Olen tarjonnut itseäni maailmalle Korroosio-poikana ja vaikka minä, mutta iskelmäartistina minut on haluttu ottaa vastaan. Se on toisaalta itselleni ihan luontevaa, koska en ole sisimmässäni sittenkään mikään huu-taja. Enkä oikeasti osaa soittaa rokkia. Voisin

tietysti päivittää soundiani vastaamaan tämän päivän muotivirtauksia, mutta ei sekään tuntuisi minulta itseltäni.

Mitä toivoisin vielä uraltani? En oikeastaan mitään. Tunnen saavuttaneeni kaiken haluamani. Päämääräni oli tulla riippumattomaksi artistiksi. Vuonna 1997 perustin oman levy-yhtiöni Suomen sävelen, ja sain täyden vapauden tehdä, mitä haluan. Viimeiset kaksikymmentä vuotta tunnen olleeni asian ytimessä. Löysin vuosituhannen alussa gospel-musiikin ja oman hengellisen kallioni. En ole mielestäni silti yhtään uskonnollisempi kuin aiemminkaan. Mutta tunnen tavoittaneeni elämän juonen.

Toivon ainoastaan, että voisin taas lähteä kitarani kanssa keikoille. Muutoin tunnen unelmieni jo täyttyneen. Tavallaan tarinani alkaa alusta katsellessani omia parikymppisiä lapsiani. Heitä seuratakseni ymmärrän, että jokainen sukupolvi luo oman musiikkinsa. Oman *Roadrunnerinsa*.”

G LIVELAB TAMPERE

- Sijaitsee Tammerkosken rannalla entisen Frenckellin paperitehtaan pannuhuoneessa (1907), arkkitehti **Birger Federley**. • Ylläpitäjä Livelaboratorio Tampere Oy, jonka omistaa Muusikkojen liitto. • Hallituksen puheenjohtaja Muusikkojen liiton puheenjohtaja **Ahti Vänttinen**.
- Toimitusjohtaja **Annamaja Saarela**. • Toiminta alkoi elokuussa 2019. • Liikevaihto vuonna 2020 oli 639 000 euroa ja liiketoiminnan muut tuotot 522 000 euroa. • Salissa on 250 seisomapaikkaa ja 150 istumapaikkaa. • Sisustussuunnittelu Casagrande Laboratory. • Akustiikan ja esitystekniikan suunnittelu Akukon, esitystekniikan ripustus Bright. • Kalustossa 83 Genelecin kaiutinta sekä sähköisesti muunneltava virtuaaliakustiikkajärjestelmä, jonka suunnitteli Aalto-yliopiston akustiikan professori **Tapio Lokki**. • Kalustoon kuuluu Fazioli-flyygeli.
- Tampereen kaupungin esteettömyyspalkinto (2019), maailman parhaan konserttisalin Mondo*DR-palkinto (2020), Tampereen kaupungin vuoden kulttuuriteko -palkinto (2021) ja Industry Awards -palkinto: vuoden klubi (2020 ja 2021).

Musiikkia monille yleisöille

Tampereen G Livelab kulkee äänentoiston etulinjassa ja muistaa pienetkin yleisöt.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Uniklubi esiintyi G Livelabissa kesäkuussa 2021 keikan siirryttyä jo kaksi kertaa.

KUVA: JULIA RÖYTÄ

Tampereen G Livelab sijaitsee kaupungin historiallisessa keskustassa, entisen Frenckellin paperitehtaan kaarevakattoisessa pannuhuoneessa vuodelta 1907.

Koronapandemia teki elokuussa 2019 avatun G Livelab Tampereen toiminnasta vuoristorataa. Toiminnan rajoitukset ja sulkemiset vuorottelivat keikkojen kanssa. Nyt klubi pääsee lopultakin rakentamaan ohjelmaa omilla ehdoillaan.

Muusikkojen liitto avasi ylläpitämänsä G Livelabin Tampereen kansallismaisemaamme, entisen Frenckellin paperitehtaan komeaan pannuhuoneeseen Tammerkosken rannalle.

Vuonna 1907 valmistunut rakennus on aiemmin toiminut kaupungin teknisenä museona ja vuoteen 2016 kirjaston lehtilukusalin.

Mittavan remontin jälkeen tiloihin avautui huippuluokan äänitekniikalla varustettu, tyylikkäästi sisustettu klubi. Muusikkojen liitto pyöritti jo ennestään G Livelab -klubia Helsingin Kaartinkaupungissa.

Auki – kiinni – auki

Tampereen klubin toiminta käynnistyi vauhdikkaasti, mutta puolen vuoden jälkeen koronapandemia sulki sen. Rajoitusten, sul-

kemisten ja rajallisesti sallitun toiminnan vaihdella tehtiin aina sitä, mikä kulloinkin oli mahdollista.

Business Finland tuki toukokuussa 2020 käynnistyneen suoratoiston kehittämistä. Kesäkuussa konsertteihin saatiin jo ottaa joitakin kuulijoitakin. Keikkoja oli paljon, mutta syksyllä sekään ei enää onnistunut. Niinpä klubi pystytti pihan hienojen maisemien ääreen kuuden hengen kasihuoneita.

Tämän vuoden helmikuussa sallittiin 20–30 hengen konsertit. Ne tehtiin hybridinä eli klubin yleisölle ja verkossa. Maaliskuun ravintolasulku sulki jälleen klubinkin.

Tällöin tilaa voitiin käyttää verkossa järjestettäviin tilaisuuksiin. ”Teimme tilaisuuksia muun muassa Tampereen elokuvajuhlille”, sanoo G Livelab Tampereen toimitusjohtaja **Annamaja Saarela**.

Loppujen lopuksi klubi oli todella vähän kokonaan kiinni moneen muuhun paikkaan verrattuna. Saarela sanoo. ”Vikana kiinni, ekana auki, oli meidän sloganimme.”

Muusikkojen liiton omistamana klubina G Livelab pyrki työllistämään muusikkoja, kun se oli vain mahdollista. ”Periaattemme oli, että emme peruuta mitään, ellei muusikko halua.”

Monen yleisön klubi

”Olemme nyt pitkästä ajasta voineet todella suunnitella tulevaa ohjelmistoa emmekä vain siirrellä vanhoja keikkoja uusiin päiviin”, sanoo klubin vastaava tuottaja **Jaani Haapasalo**. Kevään keikkakalenteri on jo tehty ja 70 keikan tarjonnasta tulee kattava. Mukana ovat muun muassa Tuomari Nurmio & Luupää, Rosita Luu & Ninni Forever Band, lattarimusiikin Orkesta Mendoza Yhdysvalloista, indie-rockbändi Joensuu 1685, hollantilainen ikisuosikki Nits, yhdysvaltalainen kitarajazzin veteraani **Marc Ribot** tai Saarijärven kanteleen tuntija Maija Kauhanen & Jurakko-yhtye.

”Linjana on mahdollisimman laaja diversiteetti, sukupuolten tasa-arvo ja mahdollisimman monipuolinen ohjelma”, Saarela linjaa.

”Sloganimme on elävän musiikin tulevaisuus Tampereella”, Haapasalo jatkaa. ”Luomme kokonaispalvelua, muun muassa juoma- ja ruokatilauksen voi hoitaa kännykällä.”

Ohjelmisto kattaa monta musiikin ulottuvuutta. ”Muuttuvat yleisöt on megatrendi. Väestön vanheneminen ja maahanmuutto muuttavat yleisöä”, Saarela sanoo. >>>

>>>

”Olemme riippuvaisia siitä, että yleisö kokee meidät omakseen.” Siksi yhteyksiä luodaan monen suuntaan ja joka yleisölle on oltava uskottava.

Musiikki kuuluu kaikille

Nuoria yleisöjä lähestytään yhteistyössä koulujen, kuten paikallisten lukioiden, kanssa. Yhteisissä tapahtumissa nuoret saavat vaikuttaa esiintyjien valintaan ja tilaa löytyy nuorten omillekin bändeille.

Nuorten saaminen suoratoiston äärestä elävää musiikkia kuulemaan on todellinen haaste. ”Jos oli 16-vuotias pandemian alussa, on nyt 18-vuotias ja vieraantunut konserteista”, Saarela sanoo.

”Huomioimme ryhmiä, jotka ovat alipalveltuja. Siksi meillä on muun muassa päiväkonsertteja ja eläkeläisälennus. Tehtävämme on tuoda esille sellaisiakin musiikin lajeja, jotka suuntautuvat pienille yleisöille.”

Oleellista on, että toiminta on säännömukaista ja luodaan yhdessä asiantuntijoiden kanssa, Saarela painottaa.

Esimerkiksi saamelaisen kansallispäivänä ohjelmassa oli Gájanas-yhtye. ”Pirkanmaalla on iso saamelaisyhteisö, joten kysymme heiltä, mitä musiikkia he haluaisivat kuulla.”

Klubi pitää yllä yhteistyösuhteita paikallisiin musiikkifestivaaleihin, oppilaitoksiin ja järjestöihin. Jazzkeikoilla, barokkimusiikin konsertissa tai Pelle Miljoonan keikalla onkin eri yleisöt.

Ohjelmatuotantomme vaatii paljon eri musiikinlajien tuntemusta, Saarela sanoo viitaten itseensä ja Jaani Haapasaloon. ”Joskus on esiintyjä, josta ravintolamme työntekijät sanovat never heard, ja salissa onkin sata ihmistä.”

Kuulijakunta pirstaloituu ja ison yleisön artisteja on koko ajan vähemmän. ”Siksi on tärkeää tunnistaa tulevaisuuden tähtiä”, Saarela sanoo.

Ilmastoasiatkin on muistettava

Ohjelman toisessa päässä ovat laajalti tunnetut artistit, joita heitäkin on tietysti ohjelmistossa. Klubin ravintolallekin pitää riittää asiakkaita – mutta se ei ole pääasia.

”Meidät erottaa monesta muusta se, että meillä myydään ravintolatuotteita, jotta voimme rahoittaa musiikkia. Moni esittää musiikkia, jotta ravintolamyyni kasvaisi”, Saarela sanoo.

Kevään keikoista 10–15 prosenttia hoitavat ulkomaiset artistit, jotka ovat usein jazzmuusikkoja tai indie-sooloartisteja. Matkustusrajoitusten hellittäessä heidän määränsä kasvaa.

”Ehkä 20 prosenttia esiintyjistämme on samoja kuin Helsingin G Livelabissa”, Jaani

Olavi Uusivirta Duon keikka onnistui toukokuussa 2021 sen siirryttyä jo kerran. Timo Kämäräinen (vas.) ja Olavi Uusivirta.

Klubin varusteisiin kuuluu italialainen Fazioli-flyygelikin (vas.). Korona-aikana paikkoja salissa harvennettiin määrysten mukaisesti (ylh.oik). G Livelabin toimitusjohtaja Annamaija Saarela ja vastaava tuottaja Jaani Haapasalo (alh.oik.).

Haapasalo arvioi. ”Olen päivittäin yhteydessä heidän tuottajaansa **Niklas Aaltioon**.”

Pandemian runtelemalla alalla on ostajan markkinat. ”On ollut niin paljon halukkaita keikan ottajia, että kaikkia ei saa mahtumaan mukaan.”

Tampereella on viisi muuta vastaavaa klubia: Olympia, Telakka, Tullikamari, TTT-klubi ja Ylioppilastalo. Kilpailua on, mutta se ei ole veristä vaan yhteistyöhön pyrkivää.

Merkittävä osa artisteista tulee ohjelmatuotimistojen kautta, ne ehdottavat klubille sopivia artisteja. Monesti tarjoukset käärivät yhteiseen pakettiin jonkin Helsingin klu-

bin kanssa. Ulkomaisille artisteille tämä on yleensä tervetullut lisä, kun Suomeen asti on matkattu.

”Varsinkin orkesterin tekninen henkilökunta on tyytyväinen, jos keikka on G Livelabissa Tampereella ja Helsingissä. Meillä on pitkälti samat tekniset fasilitteetit”, Haapasalo kertoo.

Oleellinen, mutta helposti unhoon jäävä asia on ilmaston huomioiminen. ”Toimijoiden on alettava miettimään toimintatapojaan ympäristönkin kannalta. Varsinkin nuoret yleisöt ovat hyvin tiedostavia”, Annamaija Saarela sanoo.

”Ilmastokysymyksiin ei ole klubin eloonjäämiskamppailussa voinut tarttua, mutta siellä ne ovat odottamassa.” Kaukaa tulevia vieraita ei kannata käyttää Suomessa vain yhdellä keikalla.

Äänentoiston avantgardea

Tampereen G Livelabin valttikortti on sen huippuunsa viritetty äänentoisto ja tekniikka. Sillä ja Helsingin sisarklubilla on yhteistyösopimus kaiutinvalmistaja Genelecin kanssa.

”Genelecin tuotteita on ollut meillä testikäytössä jo ennen kuluttajamarkkinoille menoa”, Jaani Haapasalo kertoo. ”Tavallisesti salissa hakeutuu miksaajan pöydän eteen. Täällä ääni on keskeytymätön elämys ja yhtä hyvä kaikkialla, vessassakin.”

”Meihin suhtaudutaankin hiukan kuin konserttisaliin, yleisö poistuu usein keikan jälkeen.” Hyvä äänentoisto on tarpeen muillekin, salia vuokrataan kokous- ja seminaarikäyttöön.

Muusikkojen liitto investoi talon esitystekniikkaan, ravintolaan ja akustointiin reilun miljoona euroa. Siihen saatiin osin tukea opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Vuokraus Tampereen kaupunki teetti rakennukseen 1,3 miljoonan euron peruskorjauksen.

Aalto-yliopiston akustiikan professori **Tapio Lokki** kehitti tiloihin digitaalisen virtuaaliakustiikan. Salin ääni toimii sen avulla yhtä hyvin missä musiikinlajissa tahansa. Tämä näkyy ohjelmistossa, muilla klubeilla ei paljoa kuule jazzia, kansanmusiikkia tai kamarimusiikkia.

Konserttimusiikissa akustiikkaa pidetään tärkeänä ja siihen satsataan isoja summia, Saarela sanoo. ”Mutta vahvistetussa musiikissa näin ei ole. Ihmiset tyytyvät vähempään.”

G Livelabissa onkin tarkoitus tutkia, mitä vahvistetun musiikin kanssa voi tehdä. ”Miten saada musiikki toimimaan vahvasti ilman, että se tulee törkeän lujaa.”

”Missiomme on nostaa elävän musiikin koettua arvoa”, Saarela tiivistää.

Urbaani akupunktio

Pirkanmaalla asuu 530 000 ihmistä ja Tampereen kaupunkiseudulla yli 400 000. Kaupunki kasvaa vuodessa 3 000 asukkaalla ja siellä on yli 50 000 opiskelijaa. Klubilla on potentiaalia.

”Olen optimisti”, toimitusjohtaja Saarela sanoo. ”Kokemus osoitti pandemian aikana, että mikään ei korvaa elävän musiikin kokemusta. Ihmisillä on palo sen pariin.”

Elämme yhä osin poikkeustilassa, kaikki eivät uskalla vielä keikoille lähteä ja monilla klubeilla sekä ravintoloilla on isot tappiot niskassa, mutta toimiala toipuu nopeasti, hän uskoo. ”Kollegat ovat kertoneet, että asiakkaat ovat palanneet keikoille.”

Saarela haluaa kehittää klubin ohella Tampereen keskustaa. ”G Livelab -ajattelussa on kyse siitä, että elävä musiikki kuuluu keskelle kaupunkia. Monessa kaupungissa keskusta kuolee.”

Sisustuksen suunnitellut arkkitehti **Marco Casagrande** kutsuikin klubia urbaaniksi akupunktioksi.

”Usein gentrifikaatio muuttaa kaiken rahaksi ja kaupunki menettää mielenkiintoisuutensa. Me kehitämme kaupunkia, ja siihen kuuluu elävä musiikki”, Saarela sanoo. ●

G Livelab tutkii, mitä vahvistetun musiikin kanssa voi tehdä.

G Livelabin äänentoisto ja sijainti tekevät siitä suosittuun koulutus- ja kokouspaikankin.

KUVA: LAURA VANZO

LINDA TERÄNEN

- Syntynyt 1994 Raumalla, asuu Helsingissä.
- Laulaa ja soittaa kontrabassoa RelaxTrio-yhtyeessä.
- Yhtye julkaisee ensi vuoden alussa *Payback time* -levyn. On julkaissut aiemmin Jungle Recordsilla kolme pitkäsoittoa ja yhden ep:n sekä kaksi omakustannelevyä.
- Valmistunut Palmgren-konservatoriosta muusikoksi, pääaineena laulu ja sivuaineena kontrabasso.

ARTTUR TERÄNEN

- Syntynyt 1998 Raumalla, asuu Helsingissä.
- Laulaa ja soittaa kitaraa AT's Roots & Ramblin-yhtyeessä.
- Yhtye julkaisi äskettäin *Golden Lane* -albumin, joka on sen toinen levy (Stupido Records).
- Kitaristina **Aukusti Koiviston** bändissä sekä soittaa sessiokitarrina.
- Opiskelee Metropoliasa pop-jazz-kitaraa. Valmistunut aiemmin Palmgren-konservatoriosta muusikoksi ja studioäänittäjäksi.

KUVA: VEETI SULU

Rock'n'rollia Raumalta

Musiikin energisyys ja rosoisuus kiehtovat Linda ja Arttur Terästä.

Teksti JUHANA UNKURI

Sisarukset **Linda** ja **Arttur Teränen** tutustuivat rock'n'rolliin ja roots-musiikkiin lapsuudenkodissaan, ja pian he alkoivat soittaa sitä myös itse. Lindan RelaxTrio-yhtye on niittänyt jo mainetta maailmalla ja Artturin AT's Roots & Ramblin-yhtye on sinne vahvasti matkalla. Molempien musiikillinen tyyli on hioutunut vuosien mittaan.

RelaxTrion alkutahdit löyti 2004, kun 10-vuotias Linda Teränen voitti Raumalla pidetyn lasten laulukilpailun. Tämän myötä hän pääsi esiintymään paikallisille markkinoille. Linda ajatteli, että kaikkea olisi mukavampi tehdä bändinä.

"Olin jo aiemmin esiintynyt kitaraa soittavan kaverini **Oskari Niemisen** kanssa ja tuolle keikalle pyysimme mukaan myös rumpali **Vilho Voutilaisen**. Sen piti olla vain yhden keikan juttu, mutta meillä oli niin hauskaa, että päätimme jatkaa."

Kokoonpano nimesi itsensä ensin Relaxiksi ja myöhemmin nimeksi vakiintui RelaxTrio. Ensialkuun yhtye soitti covereita: suomirokkia ja muun muassa Beatlesia.

"Isäni kirjoitti englanninkieliset sanoitukset minulle siten, miten ne lausutaan, remu-tyylisesti", Linda naurattaa.

Innoitusta automaatioilla

Isä **Jarmo Teränen** toimi myös tärkeänä musiikillisena innoittajana. Hän ei soittanut

itse, mutta kuunteli ahkerasti vanhaa rock'n'rollia, rockabillyä ja psychobillyä niin kotona kuin automaatioilla.

"En lapsena tykännyt ensin tuosta musiikista yhtään, mutta pikkuhiljaa maku muuttui. Koin, että siinä on energisyyttä ja rosoisuutta, erilaista meininkiä kuin mitä muissa skeneissä", Linda sanoo.

Aiemmin haitaria soittanut Linda alkoi perehtyä 11-vuotiaana kontrabassoon, josta tuli hänen bändisoittimensa. Samoihin aikoihin RelaxTrio alkoi tehdä omia kappaleita, ensin suomeksi ja sitten englanniksi. Vähitellen tyyliä muokattiin rock'n'roll ja rockabilly.

Energisen nuorisoyhtyeen soitto puhutteli myös varttuneempaa kuulijakuntaa. Keikkoja oli jo varhain ympäri Suomea ja tunnettuus lisääntyi vuonna 2011, jolloin RelaxTrio sijoittui toiseksi Ääni ja vimma -bändikilpailussa.

"Youtubessa alkoi tuolloin olla hyvälaatuisia videoita keikoistamme ja meiltä alettiin kysyä levyä. Olimme tehneet vuosia aiemmin kaksi omakustannelevyä, mutta tuossa kohtaa teimme ensimmäisen virallisen levymme Jungle Recordsilla."

RelaxTrio sai keikkoja ulkomaillekin ja heidän musiikkinsa tavoitti lontoolaisen Rockabilly Rave -festivaalin järjestäjät, jotka pyysivät raumalaisyhtyeen esiintymään kesän 2016 festareille. Yksi Euroopan merkittävimmistä rockabilly-festivaaleista kokoaa yhteen kymmeniä bändejä ja tuhansia kuulijoita.

"Se oli ihan uskomattoman hieno kokemus. Tuolla reissulla sovimme keikan myös seuraavan vuoden festareille sekä joitain omia keikkoja Englantiin", Linda kertoo.

Musiikki ja elämäntapa

Arttur Teränen innostui isänsä musiikin kuuntelun myötä vanhasta rock'n'rollista ja roots-musiikista jo pienestä. Kitaransoiton 5-vuotiaana aloittanut Arttur seurasi mielenkiinnolla neljä vuotta vanhemman isosiskonsa musiikkiprojekteja ja otti niistä vaikutteita. Myös Artturilla oli jo nuorella iällä erilaisia bändiprojekteja.

Musiikin soittamisen ja kuuntelun ohella myös ulkomusiikilliset asiat ovat hänelle tärkeitä. "Tämä on elämäntapa. Minua ovat kiehtoneet aina 40- ja 50-lukujen pukeutumistyyli ja kampaukset. En ole koskaan pukeutunut tämän päivän muodin mukaan vaan vintagetyylisesti. Tykkään myös moottori-tyylinä ja amerikkalaisista. Itselläni on sellainen lapsuudenkodissa Raumalla."

Pääosassa on ollut silti musiikki. Aiemmin Arttur vaikutti Kicking 5 -bändissä, joka soitti rockabillyä kantrihöystein.

"Teimme musiikkia monta vuotta yhdessä harrastuspohjalta. Vähitellen kaikki rupesivat tekemään omia juttujaan ja yhtye-toiminta alkoi hiipua. Minulla ja rumpali **Oliver Westerbergillä** oli isompi visio. Päätimme tähdätä ammattimuusikon uralle ja laittaa kaiken peliin." >>>

>>>

Kaikki intohimot paketissa

Vuonna 2017 kaksikko perusti AT's Roots & Ramblin -yhtyeen. Laulaja-kitaristi ja rumpali olivat valmiina, ja basisti **Mikko Korpi** löytyi lähipiiristä.

"Aiemmassa yhtyeessämme oli kontrabasso, mutta Mikko soittaa lankkubassoa. Se oli mukava lisä musiikkiimme ja hän on ylipäätään erittäin lahjakas soittaja."

Stupido Recordsin riveissä soittava yhtye julkaisi debyyttialbuminsa *Notes From The Backwoods* keväällä 2019 ja äskettäin päivänvalon näki kakkosalbumi *Golden Lane*.

Artturin mukaan uutta levyä voi luonnehtia termillä "swinging rock'n'roll".

"Levyllä sekoittuvat roots, jazz, rockabilly, blues ja kantri. Voi sanoa, että siinä on minun kaikki intohimoni samassa paketissa. Levyllä on myös isommalle orkesterille sovitettuja biisejä", kertoo Arttur, joka vastasi levyn sävellyksistä, sovituksista ja sanoituksista.

AT's Roots & Ramblin satsaa myös visuaaliseen tyylikkyuteen. "Bändimme kaikki jäsenet tuovat lavalle oman tyylinsä ja persoonansa."

Rokimpaa linjaa

RelaxTrio on ammentanut vuosien mittaan rock'n'rolliinsa vaikutteita niin modernin rockabillyn, psychobillyn kuin punkrokin maailmoista. Ensi vuoden alussa yhtye julkaisee *Payback time* -nimisen levyn, joka on Lindan mukaan raskaampaa rockia kuin heidän aiemmat julkaisunsa.

"Juuremme ovat rockabillyssä, mutta olemme vähitellen irtaantuneet siitä ja kehittäneet omaa juttuamme. Koimme myös miehistönvaihdoksen, kun Vilho Voutilaisen tilalle tuli toinen erinomainen rumpali **Eetu Ritakorpi**. Kitaristimme Oskari on ollut viime aikoina aktiivisin biisintekijä, mutta sovitukset teemme aina yhdessä."

Linda toteaa, että RelaxTrio on kiertänyt vuosien mittaan lähes kaikki mahdolliset suomalaiset keikkapaikat, myös isoimmat rock-klubit, kuten Tavastian ja Lahden Möysän.

"Rockabilly ja roots -skene on Suomessa aika pieni ja hieman ikääntyvä niin soittajien kuin yleisönkin osalta, joskin esimerkiksi meidän keikoillamme on ollut hyvin myös nuorempaa väkeä", Linda luonnehtii.

Covereita Japanissa

RelaxTrio on päässyt kansainvälisestikin jo vahvasti esiin. Tähän mennessä yhtye on tehnyt keikkoja ympäri Eurooppaa ja käynyt joitain kertoja Amerikassa. Yhtye tekee jatkossakin kotimaan keikkoja, mutta tähtäin on entistä enemmän ulkomailla.

"Rockabilly ja roots -skene on monissa maissa paljon isompi kuin Suomessa, niissä esimerkiksi tapahtuman hengen mukainen pukeutuminen on paljon suuremmissa roolissa. Skene on kuitenkin maailmanlaajuisestikin underground-meininkiä ja uskon uuden rokimman linjamme saavuttavan entistä laajempaa kuulijakuntaa."

RelaxTrio musiikkivideot ovat keränneet Youtubessa yhteensä miljoonia näyttökertoja. Lindan mukaan 17-vuotisen historian myötä bändin erityisiin vahvuuksiin lukeutuu tiukka yhteissoitto sekä energisyys, jotka tulevat parhaiten esiin livekeikoilla.

"Nykyään yleisössä monet osaavat kapaleidemme sanat ja sekin lisää tietysti omaa fiilistä. Japanissa biiseistämme on tehty covereita ja musiikkivideoita, joita tekijät ovat linkanneet meille. Tuo on ihan sairaan siistiä."

Yhteistä proggista

RelaxTrio tavoin myös AT's Roots & Ramblin suunta on eteenpäin ja ylöspäin. Yhtye on keikkaillut kotimaassa jo varsin laajasti ja sitä on kuultu myös ulkomailla, muun muassa Britannian The Rockabilly Ravessa.

"Nyt kun maailma on koronan jälkeen pikku hiljaa avautumassa haluamme tehdä luonnollisesti lisää keikkoja ulkomailla ja

RelaxTrioissa ovat mukana Oskari Nieminen (vas. kitara, huuliharppu ja laulu), Linda Teränen (laulu ja kontrabasso) sekä Eetu Ritakorpi (rummut).

KUVA: MIKKO PELTONEN

myös Suomessa. Haluamme keikkailla niin skenen sisällä kuin laajemminkin. Entistä monipuolisempi musiikkimme sopii esimerkiksi monenlaisille festareille", Arttur pohtii.

Linda ja Arttur eivät ole olleet samoissa yhtyeissä, mutta muuten he ovat musisoineet vuosien mittaan monesti yhdessä.

Lapsuudenkodin piharakennus on yhä bändien pääasiallinen treenipaikka.

AT's Roots & Ramblin -yhtyeessä esiintyvät Mikko Korpi (vas. basso), Arttur "AT" Teränen (kitara ja laulu) sekä Oliver Westerberg (rummut).

KUVA: STUPIDO RECORDS

"Perheen arjessa musiikki on ollut aina läsnä. Lisäksi olemme esiintyneet usein esimerkiksi sukujuhlissa, Linda on laulanut ja minä säestänyt kitaralla", Arttur kertoo.

Linda toteaa, että alkuvaiheissa Arttur seuraili hänen musiikkikuvioitaan, mutta sittemmin heistä on tullut tasavertaisia musiikintekijöitä.

"Arttur on ollut soittamassa steel-kitaraa studioäänityksissämme ja joillain keikoillammekin. Tällä hetkellä työstämme yhdessä minulle sooloprooggista, joka on ensimmäinen isompi yhteinen proggiksemme."

RelaxTrio ja AT's Roots & Ramblin soittavat maailmalla, mutta musiikilliset juuret ovat Raumalla, eikä yhteys ole katkennut.

"Lapsuudenkotimme piharakennus toimii edelleen molempien bändien pääasiallisena treenipaikkana. Tekstien, julisteiden, levyjen ja passien täyttämiltä seiniltä pystyy löytämään molempien bändien matkan alusta tähän päivään asti", Linda sanoo. ●

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia ääniteknologian uutuuksia. Teksti: Tommi Saarela

Austrian Audio OD505

Mikki Itävallasta

ITÄVALLAN KUNNIAKKAITA perinteitä korkealuokkaista mikrofoniologiaa kehittävänä maana jatkava Austrian Audio on suunnitellut mikkimallin, jonka luvataan tarjoavan studioluokan soundia myös keikkakäyttöön.

Aktiivikapselinsa ansiosta Australian Audion OD505 yhdistää dynaamisen mikrofoniin edut kondensaattorimikrofoniin tarkkuuteen. Rakenteen jämmäkytyksessä on huomioitu keikkakäytön vaatimukset ja valmistajan Open Acoustics -teknologiaa hyödyntävä kapseli kiinnittyy runkoon niin ilmavasti kuin mahdollista.

Kontaktipinnan vähyyden kerrotaan poistavan epätoivotut heijastukset ja tuottavan kirrkaan, luonnollisen, värityttömän ja resonoimattoman soundin. Valmistaja suosittelee mikrofonia niin solistille kuin taustalauluihin.

Aktiivinen kapseli vaatii 48V Phantom-virran, joskin mikrofoniin herkkyyden sanotaan olevan miltei kondensaattorimikrofoniin luokkaa.

Vastavaiheinen passiivinen alakapseli tunnistaa ja eliminoi kolahduksia, mikä yhdistettynä Low Cut -filteriin tekee valmistajan mukaan OD505:stä käytännössä immuunin käsittelyäänille.

Mikrofoniin tiukka superherttakuvio auttaa suittimaan lavamelun vuotamista miksaukseen.

OD505 -mikrofonia myydään noin 250 euron hintaan, johon sisältyy kuljetuslaukku ja mikkipi-diike. ●

www.austrian.audio

Parempaa striimiääntä

HELPPOKÄYTTÖISEKSI kuvailtu iRig Stream Pro on taskukokoinen audioliitäntälaite musiikolle striimauskäyttöön. IK Multimedian valmistama uutuus lupaa monipuolisia kytkentöjä ja korkeaa äänenlaatua 24-bittisen ja 96 kilohertsin näytetaajuudella toimivan audiosovittimensa myötä.

Esimerkiksi iPhoneen, iPadiin, Androidiin tai Mac/PC-koneisiin liitettynä iRig Stream Pro tarjoaa linjamikserin, joka sisältää tukun tuloliitäntöjä, kuten XLR-Combon, kaksi RCA-tuloa sekä minijakin.

Oletuksena laite toimii tilassa, jossa se esimiksaa äänilähteet stereoksi, jonka voi striimata suoraan esimerkiksi Instagramiin tai Facebookiin.

Monikanavatilassa laitteen XLR- ja minijakki reitittyvät itsenäisiin lähtöihin, mikä mahdollistaa äänen siirron nelikanavaisena esimerkiksi GarageBandin tapaiseen äänenkäsittelyohjelmaan.

Monikanavatilalla lisäetuna on Loopback+, jonka avulla kaksi tulosignaalia voidaan kiertättää esimerkiksi AmpliTube tai Vocalive-applikaatioiden kautta – tuloksena entistä ammattimaisempi striimiääni.

IK Multimedian iRig Stream Pron hinta on noin 250 euroa. ●

www.ikmultimedia.com

Vox Mini Go 3

Kevyesti keikalle

VOX MINI GO 3 -vahvistimen voi ottaa helposti mukaan minne tahansa, missä tarvitsee vahvistusta sähkökitaralle.

Mini Go 3 on kevyt, kompakti ja toimii mukana tulevan muuntajan vaihtoehtona myös USB-virtalähteellä. Laitteesta löytyvät Vox Cambridge 50:n tutut mallinnukset ja efektit ovat valmistajan mukaan dynaamisia ja erittäin realistisia.

Mallinnukset kattavat laajan valikoiman klassisen Vox AC30:n soundista massiiviseen, moderniin säröön saakka, ja efektiarsenaalista löytyvät Chorukset, Phaserit, oktaaverit, kirjo erilaisia kaijuja sekä jopa Vocoder-efekti laululle.

Vahvistimen ominaisuuksiin kuuluvat myös mikrofoni-, Aux- sekä kuulokeliitännät. Aux-tuloon voidaan kytkeä toistolaitte, kuten matkapuhelin tai tabletti. Kaiutinsimuloidun kuulokelähdön kautta voidaan äänittää kitarasignaalia äänikortin kautta tietokoneelle.

Line-tila sopii käytettäväksi akustisen kitaran tai kosketinsoittimen kanssa.

Sisäänrakennetulla rytmikoneella saa lisähupia treenaamiseen tai vaikkapa trubaduurikeikalle. Rytmikuvioiden tempoa ja voimakkuutta voi muuttaa erillisen säätimen avulla.

Vox Mini Go 3 maksaa noin 170 euroa. ●

www.voxamps.com

iRig Stream Pro

Intohimona musiikki

soundi.fi

